Š. KAZIMIERO DRAUGIJOS LEIDINYS NR. 502.

KUN. J. BERTHIER, M. S.

MŪSŲ TIKĖJIMAS

Vertė kun. **JONAS NAVICKAS, M. I. C.**

Antras leidimas

KAUNAS 1931

Š. KAZIMIERO DRAUGIJOS LEIDINYS NR. 502.

KUN. J. BERTHIER, M. S.

MŪSŲ TIKĖJIMAS

Vertė kun. **JONAS NAVICKAS, M. I. C.**

Antras leidimas

KAUNAS 1931

Nr. 1553.

IMPRIMATUR.

Datum Kaunae, die 13 iunii 1931.

C. Šaulys,
Vicarius Generalis,
(L. S.) Praelatus S. S.

„Šviesos“ spaustuvė, Jakšto g-vė nr. 2.

PRAKALBA.

Žmonės, kurie tikybos nebeišpažįsta, vieni savo nedorą drąsų žingsnį teisina tikybos nepripažinimu, kiti todėliai tikybos nebepraktikuoją, kad tam dar esama laiko, kad jis vėliau būsiąs geras katalikas, „kaip sugrįšiąs į Lietuvą, arba kaip pasensiąs“. Trumpai sakant, vieni nebeatlieka tikėjimo pareigų todėliai, kad tikėjimas nėra ganėtinai jų proto suprastas, kiti dėl to, kad jų valia yra labai silpna, kad proto pažintas tiesas užlaikytų. Tad supratimo menkumas bei valios silpnumas ir yra vadinama bedievybių motina.

Seniau mūsų tautoje daugeliui buvo priprasta manyti, kad mokytas žmogus tai — bedievis, o tikįs žmogus tik prasčiokėlis esąs. Tai būtų tikra gyvenimo ironija. Kaip prasčiokėliai išliko ištikimi savo tėvų kalbai, taip, anot anų manytojų, tik prasčiokėliai išliksią ištikimi mūsų prosenių per šimtus metų išpažintajai Kristaus tikybai, Jo Bažnyčiai; „ponams“, esą, ir „mokslinčiams“ per paprasta būti lietuviais, dargi tikinčiais.

Šitoks manymas tolei mūsų tautoje galėjo būti, kolei mes lietuviai nesusiartinome su kitomis tautomis, ypač po atgavimo spaudos ir per emigraciją. Tuomet patyrėmė, kad kitose tautose, kurios apšvietoje daug anksčiau už lietuvius stovi, yra kaip tik priešingai: mokytieji žmonės, išėję universitetus, kaip teisėjai, daktarai, advokatai, žymūs rašytojai, aukšti valdininkai ne tik kad katalikų tikėjimą išpažįsta, bet jį gina ir už jį kovoja. Žodžiu sakant, mes ne tik teorijoje, bet ir gyvenime patyrėme, kad mokslas tikėjimo neatmeta, bet dar gilesnį tikėjimo supratimą duoda.

Mūsų laikais, nors tikėjimo nepildančių, kitaip sakant, bedievių nereikia toli ieškoti, vis dėlto, su pagalba to pačio mokslo, jau šiandien tikėjimo supratimas yra kur kas gilesnis ir mūsų šviesuomenėje ir liaudyje. Ir jeigu seniau mūsų žymesni veikėjai ir rašytojai buvo katalikai, net Dr. V. Kudirka ir tas mirė kataliku ir palaidotas Naumiesčio katalikų kapinėse, poetą Pranciškų Vaičaitį net galima pavadinti geru kataliku, tai jau nūnai, su mūsų tautos atgijimu ir mūsų inteligentijos grįžimas prie tikybos jau aiškiai pastebimas. Ir šiandien lietuvių katalikiškai tautai vadovauja ne vien dvasiškoji šviesuomenė, mūs veikli kunigija, bet jau mūsų tauta tiek subrendo, kad ir mūsų pasaulinė šviesuome-

nė giliau ėmė svarstyti tikybos dalykus, tikybos mokslo mokytis, atvirai tikėjimą išpažįsta, prakalbose ir raštuose tikėjimą gina ir išvien su katalikais dirba. Nenuostabu, kaip pažeminančiai buvo ir yra žiūrima į lietuvį, kuris savo tėvų kalbą paniekino, taip nūnai dar su didesniu paniekinimu žiūrima į tokį, kuris tikėjimo išsižadėjo, Kristaus mokslą niekina, Š. Sakramentų nebepriima ir į bažnyčią nustoja eiti. Šiandien paniekinamas žodis „išgama" eina išvien su „bedieviu" ir „atskalūnu".

Nemažam žmonių skaičiui mokslas yra nepasiekiamas, ar tai dėl prigimtų negabumų, ar dėl kokių nors jų gyvenimo aplinkybių. Šitie žmonės, negalėdami žinių imti iš pirmų šaltinių, mokosi nuo kitų. Kitaip sakant, jie taip kalba ir daro, kaip jie girdi ir mato kitus kalbant, darant. Toki žmonės laimingi, jeigu jie žino nors tiek, kad Katalikų Bažnyčia yra paties Kristaus įsteigta, kad Katalikų Bažnyčios mokslas nėra kokio nors žmogaus prasimanytas, bet yra paties Dievo paskelbtas, kad paties Kristaus pažadėjimu Jisai būsiąs su savo Bažnyčia ligi pasaulio pabaigos ir kad Šventoji Dvasia saugosianti Bažnyčią nuo klaidų. Sakau, laimingi tie žmonės, kurie tai žino, nes, kolei jie klauso ir laikosi Kristaus Bažnyčios, tolei jie yra apsaugoti nuo klaidos svarbiausiame žmogaus reikale, būtent,

amžinybės; tolei jie eina keliu, kuris veda prie Aukščiausiojo palaiminimo žemiškajam gyvenimui ir amžinai laimei, mirus.

Išganytojo pranašavimas, kad kils klaidingi mokytojai, išsipildė ir, savo nelaimei, atsiranda žmonių, kurie, užuot Kristaus Bažnyčios klausę ir Jos mokslą pildę, klauso anų suvadžiotojų. Nustojusius klausyti Kristaus Bažnyčios negalima pateisinti, ir jų laukia didi atsakomybė prieš Visagalį už pasipriešinimą V. Dievo parėdymui, nes pats Kristus pasakė: „Jei jis nepaklausytų Bažnyčios, tebūna jis tau kaip pagonis ir muitininkas“ (Mat. 18, 17); „Kas jūsų klauso, tas manęs klauso“ (Luk. 10, 16).

Į eiles mūsų vadinamųjų bedievių įsižiūrėję, štai ką pastebime: jų daugumas tai — prasti vyrukai, mergelės, kurie vos skaityti-rašyti šiaip taip pramokę, o mokytesniais save laiko ne tik už mokslininkus, bet ir už patį Kristų. Sunku jų tarpe rasti žmogų, kuris būtų baigęs universitetą, ar bent aukštesnę mokyklą. Ir tokių nemokytų „mokslinčių“ pilnos smuklės, ištvirkimo urvai ir vadinamieji „bedieviški vakarai“. Tie išdykusieji žmoneliai yra tartum „bedieviai“, nes jiems patinka tokia malda dėl to, kad bedievybė duoda jų geiduliams laisvę. Jie neturi supratimo apie ateizmą, kaip jie nepažino religijos.

Mes, kurie tikybos šviesos esame gavę, turime rūpintis liaudimi, ypač jaunuomene, kad jiems suteiktumėm progos tikėjimą pažinti ir nuo netikėjimo pavojų perspėtumėm.

Prie rusų valdžios daug mūsų einančios mokslus jaunuomenės nustojo tikėjimo, nes niekas jiems tikybos mokslo neaiškino: vaikinas, baigęs gimnaziją, tik tiek žinojo apie tikėjimą, kiek mažas būdamas nuo motinos buvo išmokęs. Spaudai esant uždraustai, net knygų apie tikybą negalėdavo gauti tam trūkumui užpildyti.

Istorijos mokslas sulaiko nuo daugelio klaidų kartojimo. Mes lietuviai galime pasidžiaugti, kad per trumpą laiką nuo spaudos atgavimo jau turime gražų tikybos knygų rinkinėlį.

Šitoji nauja kun. J. Navicko išleistoji knygelė bus didelė pagalba tiems, kurie norės pažinti Katalikų Bažnyčios mokslą. Trumpais bruožais paaiškinta svarbiausios Dievo apreikštosios dogmos, kad žmogus, ir mokslų nėjęs, tas tiesas galėtų pažinti. Ne vienas lig šiol turėjęs silpną ar menką tikėjimo pažinimą, nuodugniai sykį, kitą šitą knygelę perskaitęs, geriau pažins tikėjimo tiesas, patį tikėjimą brangins ir dėkos autoriui už jos išleidimą.

Noriu priminti, kad mūsų protui ir valiai didelė pagalba yra Dievo malonė. Antprigimtiniuose dalykuose be jos visiškai nieko negalime

pasiekti. Net tikėjimą priimti ar tikėjimą išlaikyti be Dievo malonės nė vienas neįstengsime. Žmogus, kuris tikėjimo tiesų mokosi iš knygų, turi turėti norą tiesą rasti ir, ją pažinęs, priimti. Ir Dievo malonei, ir tikėjimui įgyti reikalinga malda. Apaštalų maldą „Viešpatie, padaugink mums tikėjimo“ privalome dažnai kartoti.

Kun. *Jonas J. Jakaitis.*

Liep. 15, 1919.

Įžanga.

Apaštalai, prieš išsiskirstydami skelbti š Evangelijos po visą pasaulį, Išganytojo išmokinti ir š. Dvasios apšviesti, sutaisė tikėjimo išpažinimą, kuriame yra trumpai pasakytos svarbiausios Katalikų tikėjimo tiesos. Mes tą išpažinimą paprastai vadiname Apaštalų Sudėjimu, arba lotyniškai „Credo". Apaštalų Sudėjimo tiesos jau per devyniolika šimtmečių, nors visokių klaidatikių buvo atakuotos, pasilieka neišgriaunamos it uola. Mūsų dienomis „Credo" žodžių aidas, atsimušdamas katalikų bažnyčių skliautuose, skamba visam pasauly. Krikščionė motina moko jo savo kūdikėlį, misijonorius skelbia jo žodžius laukinėms tautoms. Daug milijonų žmonių kasdien rytą ir vakarą kartoja tą kilnų išpažinimą: „Tikiu". Žmonija, kartodama šiuos žodžius, išpažįsta tikėjimo tiesas, apie kurias ir kalbėsime šioje knygelėje.

Tikėjimo reikalingumas.

Tikėti reiškia priimti kitų liudijimą apie tiesas, kurių pats nesi pažinęs. Vargu kas mūsų esame matę kinų sostinę, tačiau tikime istorikų bei keleivių žodžiais, kad ji yra. Toks tikėjimas yra žmogiškas. Tikėti Dievo žodžiais yra dieviškas tikėjimas. Sergėti savo kūnui Dievas mums suteikė akių šviesą. Kas neatjaučia neregių! Vargšai! Jų gyvenimas pilnas nelaimių bei vargų. Sergėti mūsų sielai Dievas suteikė mums protą. Nelaimingi yra žmonės bepročiai!

Vesti mus prie antprigimtinio tikslo, kuris yra regėti Dievą veidas į veidą danguje, vesti į tas aukštas vietas, kurių mūsų akys nesugeba matyti, nei protas suprasti, Dievas yra suteikęs mums tikėjimą. Tikėjimas teikia pagalbos mūsų ribotam protui ir aiškiau bei suprantamiau apreiškia mums reikalingiausias tiesas: Dievą, Jo esybę ir tobulybes, mūsų sielą ir jos likimą ir t.t Tikėjimas mums nurodo kelius, kuriais privalome eiti, kad išvengtume prapulties žabangų ir užsitarnautume amžiną laimę. Tikėjimas suteikia mums vilties. Tikėjimas pripildo mūsų sielą antprigimtinėmis mintimis bei jausmais. Žodžiu sakant, tikėjimas mūsų žemišką gyvenimą daro dievišku gyvenimu. Nieko nėra reikalingesnio, kaip tikėjimas. Kaip yra negalima na-

mus pastatyti ore, nei susilaukti vaisių iš nukirsto medžio, taip be tikėjimo yra negalima sutverti sieloje tyro šventumo. Tikėjimas yra pamatas ir šaknis krikščioniško gyvenimo. Paklausykime, ką apie tikėjimą kalba patsai Dievas, kurs negali klysti. Jisai mums sako š. Povilo žodžiais: „Be tikėjimo gi negalima patikti Dievui; nes tam, kuris artinasi į Dievą, reikia tikėti, kad jis yra“ (Žyd. 11, 6). Patsai Išganytojas pasakė: „Kas tikės ir bus pakrikštytas, tas bus išganytas; kas gi netikės, bus pasmerktas“ (Mork. 16, 16) Nes, jei netikėsitę, kad tai Aš esu, jūs mirsite savo nuodėmėje“ (Jon. VIII, 24). — „Kas gi netiki, tas jau pasmerktas“ (Jon. 3, 18).

Tiktai per tikėjimą galime gauti dangų. Žmogus, neturįs tikėjimo, pats išsižada dangaus ir įžeidžia Dievą, nepriimdamas Jo žodžių. Jeigu kūdikis, mokinamas raidžių, užsispirtų ginčytis, kad abecėlės pirma raidė nėra A, mokytojas jį su panieka pašalintų. O paties Dievo mokomas žmogus, savo akla puikybe nenorįs priimti Jo mokslo. yra vertas sunaikinimo.

Žmogus paprastai žino, ko jį mokė kiti. Jisai. toks palankus savo mokytojams visuose moksluose, priešinasi pačiam Dievui. Kokia biauri puikybė! Žmogus savo užsispyrimu naikina jam Dievo duotą protą ir įžeidžia savo Sutvėrėją. Bet dar kaltesnis yra tas žmogus, kuris

niekina jo išganymui Dievo suteiktą tikėjimą. Šiuo savo elgesiu pats save stumia į amžiną prapultį.

Mes galime suprasti netikėlių nelaimę, ypač tų, kurie vra buvę apšviesti švento tikėjimo šviesa, laisvai abejoja ar atsisako priimti tikėjimo tiesas.

Be tikėjimo nėra vilties, nėra antprigimtinės Dievo nei artimo meilės, nėra dorybių, kuriomis galima būtų užsitarnauti amžiną laimę. Netikėjimas naikina išganymo pamatus.

Nustoti tikėjimo reiškia nustoti visko. Kiekvienas sveiko proto žmogus turi rūpintis labiau savo sielos išganymu, negu kitais reikalais. „Būkite tat gudrūs, kaip žalčiai“ (Mat. 10, 16), sako Išganytojas. Š. Jonas Krizostomas sako, kad žalčio išmintis yra ta, kad jis rūpinasi apsaugoti galvą. Mūsų būtybės galva, anot š. daktaro, vra tikėjimas. Jam išlaikyti turime paaukoti viską. Verčiau prarasti viską, negu tikėjimą. Teperduoda tėvai savo vaikams tą tikėjimą, tartum brangiausią turtą. Vaikai, paveldėdami šį turtą, yra užtektinai turtingi, nes lengvai gali įgyti dangų.

Vieną kartą imperatorius Napoleonas, kalbėdamas su ponia de Montesquieu apie savo kareivį de Bernadotte, kuris liko išrinktas Švedijos karalium, išsireiškė, kad tą žmogų patiko dide-

lė laimė. „Taip, tarė ponia, bet jis įgijo išvirkščią garbę“. Bernadotte, užimdamas Švedijos sostą, buvo priverstas išsižadėti katalikų tikėjimo . „Tai tiesa, — atsakė imperatorius, — nors mane laiko trokštančiu garbės žmogum, aš tačiau niekuomet neatsižadėčiau savo tikėjimo dėl viso pasaulio vainiko“. Napoleonas, pavesdamas auklėti poniai de Montesquieu savo vienturtį sūnų, kurį vėliau buvo paskelbęs Rymo karalium, jai tarė: „Tamsta, padaryk jį geru krikščioniu!“ Tūli, šalyj stovintieji, nusišypsojo. Imperatorius tai pastebėjęs tarė: „Aš žinau, ką kalbu; jeigu mano sūnus nebus geras krikščionis, jis niekuomet nebus geras tėvynės mylėtojas“.

Tikėjimo tikrumas.

Nieko nėra tikresnio, kaip mūsų tikėjimas. Jis yra paremtas Dievo Apreiškimu ir patvirtintas Jėzaus Kristaus stebuklais. Dievas įsakė tikėti. Kristus pamokė, kaip reikia tikėti. Daugelio dalykų nesame matę, patyrę, bet dėl jų neabejojame, nes mums apie juos kalba istorikai ar kiti mokslininkai. O apie tikėjimo tiesas kalba pats Dievas, ir Jo balso turime labiau klausyti, negu žmonių.

Mes tikime į tai, ką matome, nors mūs akys, kas dažnai pasitaiko, gali suvadžioti. Mums at-

rodo, kad saulė sukasi apie žemę, bet į tai tikėti būtų didelė klaida. Dievo Žodis niekuomet mūs nesuvadžios. Argi mūsų protas tai nenumato? Argi Dievas mus suvadžioja, sakydamas, kad Jis yra amžinoji tiesa?

Mes tikime, kad du ir du yra keturi, nes mūsų protas mums tai įrodo. Bet kiek tamsybės mūsų supratime! Mes negalime sau išaiškinti, net kokiu būdu saulė sutirpina sniegą ar išdžiovina purvyną. Žmonės, kurie visus gamtos ir antprigimtinius apsireiškimus sprendžia vien savo protu, kasdien savo nuomones keičia. Nėra, galima sakyti, nė vienos klaidos, į kurią šios rūšies žmonės nebūtų tikėję, nes jų proto šviesumą užtemdo puikybė. Kur yra Dievas, tenai nėra tamsybių. „Aš pasaulio šviesa. Kas mane seka, nevaikščioja tamsybėje; jis turės gyvenimo šviesos“. (Jon. 8, 12). — „Dangus ir žemė praeis, mano gi žodžiai nepraeis“ (Luk. 21, 33).—„Jie visi pasens, kaip apdaras, bet Tu esi tas pats, ir tavo metams nebus galo“ (Ps. 101, 27—28).

Sveikas žmogaus protas ir pats Dievas mus moko, kad Jisai viską žino ir kad nuo Jo nėra nieko paslėpta. Tokiu būdu, nieko nėra tikresnio už mūsų tikėjimą. Jeigu mes savo apribotu protu nesugebame suprasti visas Dievo paslaptis, ką tai reiškia? Ar neužtenka to, ką mums

Dievas pasakė? Ar jis neturi teisių viešpatauti ant mūsų proto bei širdies? Argi tai mūsų dalykas reikalauti iš Dievo pasiaiškinimo, kam Jisai šiaip ar taip liepia elgtis? Argi, pagaliau, Jo Žodis nėra kilniausia mums pareiga? Kai Jis kalba, tenusilenkia prieš Jį kiekvienas mūsų supratimas be pasipriešinimo. Vienas daktaras pasakė: „Mūsų tėvai žinojo, kaip mirti, o ne kaip įvairius išvadžiojimus daryti". Neieškokime to, ko mūs protas nesugeba suprasti, nes nerasime. Žiūrėti į saulę — vis tiek ką būti apjakintam pastarosios šviesa.

To tikėjimo mus moko š. Bažnyčia, kuriai patsai Išganytojas pažadėjo savo paramą iki pasaulio pabaigos. „Aš melsiu Tėvą"... tarė Jis, „ir Jis duos jums kitą Ramintoją, kad pasiliktų su jumis per amžius, Tiesos Dvasią" (Jon. 14, 17). Jisai davė savo Žodį, Jisai jį išlaikė. Jisai yra su savo Bažnyčia, ir savo dieviška visagalybe ją palaiko ir valdo. Jisai yra su Bažnyčios galva š. Tėvu ir jį saugoja nuo tikėjimo klaidų. Dievas tai viską daro be galo mylėdamas žmonių sielas, kurios reikalauja daugiau tiesos, negu kūnas duonos. Ir ši tiesa jokiu būdu nebūtų mus pasiekusi, jeigu š. Bažnyčia nebūtų jos išlaikiusi.

Vargdieniai, ypač bemoksliai, niekaip nebūtų žinoję, ko mus Dievas išmokė, nes netu-

rėjo progos nei užtektinai pamokinimų tai visa sužinoti. Čia gelbsti š. Bažnyčia. Dievas, kaip mažiems, taip ir dideliems teikia savo pagalbos. Visų gerovei Jisai šelpia š. Bažnyčią malone ir saugoja ją nuo klaidų. Iš begalinės meilės Sutvėrėjas gailisi nusidėjėlio ir atgailojantiems atleidžia nuodėmes. Nuodėmių atleidimo valdžią Išganytojas pavedė kunigui. Dievas, būdamas tobulas ir neklaidingas, suteikė savo š. Bažnyčiai ir jos galvai — š. Tėvui neklaidingumo dovaną. „Aš prašiau už tave“, — tarė Išganytojas Petrui, š. Bažnyčios vadovui, — „kad tu nenustotumei tikėjimo; todėl tu kada nors grįžęs stiprink savo brolius“ (Luk. 22, 32).

Tad kiekvieno tikinčiojo, net ir kūdikio, siela gali ilsėtis ramybėje dėl amžinybės reikalų. Jinai šiaip gali protauti: aš neturiu aukšto mok slo, tai tiesa, bet aš žinau, kad Dievo žodis negali manęs užvilti. Aš žinau, kad š. Bažnyčia negali manęs suvadžioti, nes pats Dievas yra su ja, kaip yra žadėjęs pasilikti iki amžių pabaigos. Aš tikiu, ko mane š. Bažnyčia moko. Aš tikiu į tą katekizmą, kurio mane klebonas mokė: To pačio katekizmo mokoma ne tiktai visoje Lietuvoje, bet ir visame katalikiškame pasaulyj. Jį yra patvirtinę visi vyskupai, patsai š. Tėvas. Aš esu tiesos kelyj: Aš tikiu į tai, ką tiki ar yra tikėję visi šventieji, daktarai ir kankiniai. Aš ti-

kiu į paties Dievo žodžius, kuriuos Jis patvirtino savo stebuklais, nes kitko š. Bažnyčia negali manęs mokyti. Tūkstančius kartų verčiau būti šioje draugijoje, negu visų amžių laisvamanių ir netikėlių tarpe.

Ši kūdikio siela su savo pradiniu katekizmu turi didesnį supratimą apie gilias tiesas, negu garsingiausi senovės išminčiai. Tie kūdikiai žino daugiau už taip vadinamus mūsų dienų „mokslavyrius“, kurie, nežinodami kokio tikėjimo nusitverti, blaškosi paskui kiekvieną mokslą, tartum skiedra bangų sukuryj.

Nors mūsų tikėjimas būtų kuo tvirčiausias, tačiau turime vengti netikėlių, kurie savo kalbomis stengiasi pakenkti mūsų tikėjimui. Labiausiai stenkimės išlaikyti ramią tyrą sąžinę, nes tiktai sugedęs gyvenimas gimdo visokius netikėlius ir bedievius. Bouguer buvo aštuonioliktо šimtmečio netikėlis. Kada jis mirė, vienas jo sekėjų — d‘Alembert — išsireiškė, kad jie nustoję savo akademijos galvos. Kiek laiko praslinkus, kalbėdamas su tėvu La Berthonie, buvęs netikėlis štai ką pasakė: „Tėve, aš buvau netikėliu vien dėl to, kad nustojau doros! Pataisykime tai, ko man trūksta. Mano širdis reikalauja daugiau pataisymo, negu mano protas“.

Dievo buvimas.

Ar aukštai pakilusio civilizacijoj ar laukinio žmogaus protas, kiekviename amžiuje aiškiai parodo, kad joks namas negali būti pastatytas be darbininko, joks laikrodis negali būti padirbtas be amatninko, joks veiksmas negali atsitikti be priežasties. Žodžiu, joks žmogus, joks sutvėrimas negali būti be Sutvėrėjo. Dievo vardą išreiškia visas pasaulis: žemė ir dangus Jį garbina. Jo galybės randame kiekviename žingsny. Net ta žolelė, kurią mindžiojame kojomis, skelbia Jo kilnumą.

Dievo apvaizda pareiškia save pasaulyje savo kilniais veikalais. Pažvelkime į visatos surėdymą. Kiekvienas dangaus erdvių kūnas, kiekviena žvaigždė turi savo skirtą kelią ir sukasi, nepaliesdama milijonų sau panašių žvaigždžių, nepakeisdama savo kelių. Paskui naktį seka diena, o paskui dieną naktis. Viena dalis metų seka paskui kitą, gausiomis malonėmis apdovanodama šį margą pasaulį. Dangus, žemė, jūrės — visi tarnauja žmogui, aprūpina jo reikalus. Tiktai neišmanėlis gali tvirtinti, kad nesą Dievo, nei Jo tėviškos Apvaizdos gamtos veikaluose. Ciceronas, nors stabmeldys, štai ką parašė: „Kai tyrinėjate didelius namus, nors patys ir nematote jų statytojų, argi tvirtinsite, kad tai yra

darbas pelių bei žebenkščių? Kaip gi galite manyti, kad tokia didybė, toks įvairumas, toks kilnus veikalų suderinimas dangaus erdvėse, ant žemės ir jūrėse būtų įvykęs pats per save. Aš nesuprantu, kodėl negalėtų šiandien tokia daugybė skrajojančių lakštų sudaryti Enėjaus metraščius“ (Cicero, De natura deorum 1, II).

Kai kūnas juda, kai kojos bei rankos kruta, sakome, kad žmogus yra gyvas. — Kiekvienas mūsų pavadintume bepročiu tą žmogų, kuris tvirtintų priešingai. Tuo pačiu būdu, žmogus dar labiau klystų, jei jis, matydamas kilnius gamtos veikalus, nepripažintų juose gyvojo Dievo.

Kai Napoleonas kalėjo š. Elenos saloje, generolas Bertrandas kartą pradėjo jį pašiepti, tardamas: „Kas tai yra Dievas? Bene tu Jį matei, kad į Jį tiki?“ Imperatorius atsakė: „Kai karo lauke pritrūkdavo kareiviams energijos, ar tu neieškodavai manęs ne tik akimis, bet ir žodžiu? Kodėl iš visų pusių skambėdavo balsai: kur imperatorius? Ką reikšdavo tie šauksmai, ar ne tai, kad jie tikėdavo į mano galią? Mano nugalėjimai privertė jus tikėti į mane. Visata verčia mane tikėti į Dievą. Be negalima palyginti didžiausių armijų veikimus su žvaigždžių judėjimu?“

Tas Dievas, kuris suteikė visiems kūriniams

tiek tobulybės, negalėjo neturėti jos daugiau už visus sutvėrimus kartu, nes nė vienas negali duoti kitam to, ko pats neturi. Dievas yra amžinas, visagalis, visa žinąs ir visa valdąs savo Apvaizda, neatsimainąs, išmintingas, teisus, geras, šventas, neužviliąs, savo žodžiui visuomet ištikimas. Tokį Jisai pats save mums apreiškė, ir mūsų protas taip Jį supranta.

Tėra vienas Dievas: tai yra antra tiesa, kurią savo išmintimi pasiekė net protingi stabmeldžiai. Jeigu būtų keli dievai, vienas neturėtų galios ant kitų, nė vienas iš jų nebūtų visagalis. Tokiu būdu nė vienas iš jų nebūtų aukščiausiasis. Kaip gi Dievas galėtų būti antprigimtinė Būtybė, jeigu Jis turėtų sau lygų?

Neužtenka tik žinoti, kad Dievas yra, ką mums aiškiai protas parodo. Turime dar tikėti, kad Jis yra, nes Dievas pats save apreiškė žmonėms ir parodė savo Būtybę, tobulybes ir šventąsias tiesas. „Klausyk, Izraėliau, tarė Mozė žydams, Viešpats, mūsų Dievas yra vienatinis Viešpats!" (Atk. 6, 4). Patsai Dievas to paties pranašo lūpomis mums tvirtina: „Veizėkite, kad Aš esu vienas ir be manęs nėra kito Dievo" (Atk. 32,39).

Dievas yra dvasia, kaip angelai, tik juos visiškai praneša savo tobulybe... Jo vienatinis Sūnus, mūsų Viešpats Jėzus Kristus, savo Būtybę mums apreiškė š. Evangelijoje. Yra didelė

klaida įsivaizduoti Dievą su galva, akimis, ausimis, kojomis ir rankomis, kaip mūs žmonių. Jisai gyvena, bet mes Jo nematome. Mūsų rankos negali Jo palytėti, kaip negali palytėti mūsų angelo sargo, kuris mus valdo ir sergsti. Kai Jį dailininkas piešia seno žmogaus pavidale, duoda mums suprasti Jo amžinybę. Jeigu Jį piešia su akimis, ausimis, rankomis, — primena mums, kad Jisai viską mato, girdi ir veikia.

Babilonijoje du senu žydu teisėju, žadinami nevaldomų jausmų, sumanė prievarta įtraukti į nuodėmę turtuolio Joakimo žmoną Zuzaną.

Vieną kartą, kai ji buvo viena, jiedu įlindo į sodą ir pradėjo ją kalbinti nusidėti.

„Niekas mus nematys, sako juodu, bet, jeigu tu nesutiksi, mudu tave apskųsiva kaip paleistuvę“. Zuzana jiedviem atsakė: „Aš suspausta iš abiejų pusių. Jeigu aš tą nuodėmę padarysiu — turėsiu mirti; ir, jeigu nepadarysiu, iš jūs rankų vis tiek neišsisuksiu. Verčiau pakliūti į judviejų rankas ir kęsti gėdą bei mirtį, negu nusidėti Dievo akivaizdoje“. Ir tai tarusi pradėjo garsiai šaukti. Abudu teisėju taipogi pradėjo rėkti. Subėgo žmonių. Teisėjai ją apskundė, pristatė į teismą ir neteisingai pasmerkė mirti.

Kai Zuzana buvo vedama žudyti, Danielius pranašas sulaikė minią, kuri pagal žydų įstatymus turėjo teisę pasmerktą nužudyti. Danielius

tvirtino, kad Zuzana yra nekalta. Ją sugrąžino atgal į teismą ir čia pranašas, ištyręs abudu skundiku atskirai, įrodė pasmerkimą esant melagingą. Teismas nutarė abudu skundiku nužudyti. Visuomet atminkime, kad Dievas mus mato, niekuomet nenusidėsime.

Viename Dievuje yra trys atskiri Asmens. Saulė duoda šviesą, šilumą ir yra apvalios išvaizdos. Dievas yra visų turinčių protą kūrinių Saulė. Jis turi savyje tris Asmenis: Tėvo, Sūnaus ir šv. Dvasios. Mes juos pavadiname, darydami kryžiaus ženklą. Šie trys Asmens turi tą pačią Esmę, nors Tėvas nėra Sūnumi arba Sūnus šv. Dvasia. Tėvas yra Dievas, Sūnus yra Dievas ir Š. Dvasia yra Dievas. Vienok tai nėra trys dievai, tik vienas Dievas trijuose Asmenyse. Šie trys Asmens yra visi lygūs.

Mes šį-tą panašu randame savo sieloje. Nes turime vieną sielą, bet ši siela turi savyje tris atskirus savumus: 1) atmintį, su kurios pagalba atsimename pereitus laikus; 2) supratimą, kuriuo protaujame - atskiriame gera nuo blogo; ir 3) valią, kuria ieškome, kas gera, ir elgiamės pagal jos sprendimus. Iš šių atžvilgių mes panašūs į Dievą.

Mes šią paslaptį išpažįstame, darydami kryžiaus ženklą, ar keldami, ar guldami, ar pradėdami kokį svarbesnį veikimą. Šis šventasis

ženklas primena mums Dievo Būtybę trijuose Asmenyse, Antrojo Asmens įsikūnijimą ir mūsų atpirkimą mirtimi ant kryžiaus. Tertulijonas, pirmų amžių Bažnyčios rašytojas, štai ką rašo: „Kiekviename žingsnyje: įeidami, išeidami, rengdamiesi, keldami, guldami, valgydami, sėdėdami, žodžiu, visuose reikaluose privalome daryti kryžiaus ženklą“. Mūsų dienų krikščionys teseka pirmųjų amžių tėvus.

Dievas yra pasaulio Sutvėrėjas.

Tėvas su savo Sūnumi bei š. Dvasia yra dangaus ir žemės Sutvėrėjas.

Visa sutvėrė Dievas; be Jo nieko nėra, kas sutverta. Jisai gali sutverti tūkstančius tokių gražių pasaulių, kuriame mes gyvename. Vis dėlto yra vienas daiktas, kurio Dievas negali, tai pikta, kuris priešinasi Jo šventenybei. Jisai valdo žvaigždes, kurios Jo palankiai klauso. Jisai tarė žodį - ir visa įvyko. Jo įsakymu liko sutvarkyta visata. Žmogus daug ką gali padaryti, bet tiktai iš Dievo sutvertos medžiagos. Mūrininkas privalo turėti akmenų bei cemento, kad galėtų pastatyti namus. Dievas sutvėrė viską iš nieko savo galybe. Tai šita reiškia Sutvėrėjas.

Yra tikėjimo tiesa, kad Dievas viską sutvėrė savo didesnei garbei, idant parodytų savo kilnumą protingam kūriniui ir būtų jo pažintas ir mylimas. Protingas kūrinys, kuris nenori Jo ieškoti, Jo pažinti ir mylėti, yra nenaudingas visuomenei, nes visame ieško vien savų reikalų, kas jį sulygina su gyvuliu. Gilus mokslas bei tikėjimas tvirtina, kad, jei Dievas nesuteiktų kiekvienoje valandoje mums stiprybės, mes negalėtume nė pasijudinti. Tie žmonės, kurie nepripažįsta Dievo ir nedėkoja Jam už visas jiems suteiktas gerybes, yra nedėkingi ir neišmanėliai.

Jeigu Dievas nepalaikytų, ką Jis yra sutvėręs, kiekvienas sutvėrimas sunyktų. Dievas rūpinasi savo sutvėrimais be pertraukos, nes Jo supratimas bei galybė yra antgamtiniai. Tie mažai Jį pažįsta, kurie piktažodžiauja, kad Dievas mumis nesirūpinąs. Kuris tėvas apleidžia savo vaikus? Ir, kaip Tertulijonas išsireiškia, „ar galima rasti kilnesnį tėvą, kaip kad yra Dievas!“ „Žvilgterėkite į dangaus sparnuočius: jie nesėja, nei piauna, nei į kluonus krauna; ir jūsų dangiškasis Tėvas juos maitina... Įsižiūrėkite į lauko lelijas, kaip jos auga; jos nesidarbuoja ir neverpia; tačiau aš sakau jums, kad ir Saliamonas visoje savo garbėje nebuvo taip apsivilkęs, kaip viena jųjų“ (M. 6, 26—28 —29).

Kampanijoj, Nolos mieste, gyveno vyskupas, vardu Feliksas. Jis uoliai dirbo stabmeldžius atversti į katalikų tikėjimą. Šie įpykę, pasiuntė kareivių, kad šventąjį nužudytų. Vyskupas, norėdamas iš jų išsisukti, įlindo į sugriautus namus, bet niekur negalėjo pasislėpti, nes nebuvo tinkamos vietos. Šventasis vylėsi vien Dievo pagalba. Jis prisiglaudė prie sienos ir pradėjo melstis. Staiga voras pradėjo pinti voratinklius ir pridengė jais šventąjį. Kareiviai, atsibastę į tuos namus, visur išgriozdė, išieškojo ir nesuradę išėjo. Jiems į galvą neatėjo, kad už tų voratinklių gali būti jųjų ieškomoji auka... Vyskupas išliko gyvas.

Dievas valdo pasaulį savo tvirtybe ir meile. Nors pikta, kurs giliai suleidęs šaknis pasaulyje, žadina Dievo neapykantą, tačiau žmonių už tai Dievas nesiskubina bausti, nes Jis nori, kad žmonės Jam tarnautų laisvai, iš meilės. Jis nori, kad žmonės būtų Jo vaikais, ne vergais. Dievas savo teisingume nejudina žmonių nedorybių. Jisai turi užtenkamai laiko. Nors vargai bei nelaimės palenkia žmonių širdis prie Dievo ir žadina prie amžinos laimės, tačiau ateis laikas — amžinybė, kada Dievas kiekvienam atlygins pagal jo užsitarnavimą.

Klausykime, ką kalba karalius Dovydas: „Nepavydėk tam, kuriam sekasi jo kelyje, žmo-

gui darančiam neteisybes... Dar valandėlė — ir nebebus nusidėjėlio; ieškosi jo vietos ir nerasi... Viešpaties nprieteliai, ką tik pagerbti ir išaukštinti, nykte pranyksta, kaip dūmai... (Teisingo) žmogaus žingsniai Viešpaties vedami, ir Jis mėgsta jo kelią. Krisdamas jis neužsigaus, nes Viešpats pakiša savo ranką... Buvau jaunas ir pasenau, bet nemačiau, kad teisusis būtų apleistas arba jo ainija elgetautų duonos. Nes Viešpats mėgsta teisumą ir neapleidžia savo šventųjų: jie bus užlaikyti per amžius" (Ps. 36, 7—28).

„Aš mačiau bedievį labai išaukštintą, kaip Libano kėdrai. Ir praėjau, o štai jo nebebuvo. Aš ieškojau jo, ir nebeatrasta jo vietos... Teisiesiems ateina išgelbėjimas nuo Viešpaties; Jis jų globėjas sielvarto metu. Viešpats padeda jiems ir išliuosuoja juos; Jis atima juos iš nusidėjėlių ir gelbi juos, nes jie pasitikėjo Juomi" (Ps. 36, 35—40).

Angelas.

Danguje Dievas apgyvendino savo angelus. Angelai yra tyros dvasios be kūno. Jie turi laisvą valią, skaidrų protą ir savo dvasiškais savumais panašūs į Dievą. Dievas angelams skyrė amžiną laimę danguje. Tačiau, kaip tikėjimas moko, Sutvėrėjas angelams yra skyręs tam tikrą bandymą, mėgindamas jų ištvermę.

Didesnė jų dalis liko Dievui ištikimi ir dabar jie vieni tarnauja Jam danguje, šlovindami Jo š. Vardą, kiti sergsti žemesnius kūrinius. „Visus sutvėrimus, sako š. Tomas, valdo ir sergsti angelai". Toks yra mokslas ne tik daktarų, bet ir visų, kurie tiki į dvasių buvimą. Stabmeldžiai irgi tiki į geras dvasias.

Yra tikėjimo tiesa, kad Dievas atidavė žmones angelų sargybon. Kiekvienas tikintysis turi savo angelą sargą, kuris aukoja Dievui jo visus gerus darbus bei maldas, apšviečia jo protą, žadina prie gero, gina pagundose, šalina sielos bei kūno nelaimes, taiso ar baudžia kaltą, tačiau jo neapleidžia. Žmogui mirus, angelas rūpinasi jo siela: užtaria ją pas Dievą, lanko ją skaistykloje ir pagaliau nuveda į amžiną dangaus laimę.

Šventame Rašte, Tobijo knygoje, randame gražų pavyzdį, kaip angelas sargas rūpinasi žmogaus reikalais. Tėvas siuntė savo sūnų, jau-

nąjį Tobiją. pas Gabelį parnešti skolos. Kelyje Tobijui apsireiškia angelas Rafaėlis jaunikaičio asmenyje, parodo kelią, suteikia patarimų ir sergsti nuo visokių nelaimių. Prie Tigro upės angelas ne tik išgelbsti jaunikaičio gyvybę nuo baisios žuvies, dar pataria, kad žuvies tulžimi galima grąžinti tėvui regėjimą. Jisai prirengė jaunam Tobijui laimingas sužiedotuves su Sara, Raguėlio dukterimi, išvaduodamas abudu iš velnio verguvės. Angelas atgauna iš Gabelio skolintus pinigus, pats juos grąžina jaunikaičio tėvui, kuris, praregėjęs ir sužinojęs apie viską, sušuko: „Kokį duosime jam užmokesnį? arba kas gali būti verta jo geradarybių?“ (Tob. 12, 2).

Kiekvienas krikščionis turi savęs klausti, kuo jis atsilygins savo angelui sargui už visa jo gera. Š. Bernardas pataria: „Atiduok jam pagarbą jo draugijoje. Nedaryk to, ko nedrįstum daryti vyresnio žmogaus akivaizdoje. Dėkok jam už jo meilę ir išreišk gilų pasitikėjimą jo globa“. Visose savo pagundose šaukimės savo sargo su meile, o tikrai būsime išklausyti.

Tokį pasitikėjimą savo angelo sargo globa turėjo palaiminta Joana iš Orvijeto, kuri vėliau įstojo į š. Domininko vienuolyną. Ją tėvai paliko našlaite dar kūdikystėje. Vienas žmogus iš meilės norėjo ją priglausti, bet ji jam paro-

dė angelo sargo paveikslą ir tarė: „Štai kas užims mano tėvų vietą; jisai mane mylės labiau, negu tėvai, kuriuos Dievas pašaukė pas save“.

Kai vieni angelai savo narsybe bei ištikimybe užsipelnė amžiną laimę, kiti, Liuciferui vadovaujant, žuvo savo puikybėje. Nežiūrint kilnios išminties bei antgamtinės malonės, kuriomis Dievas buvo juos apdovanojęs, jie nusidėjo ir liko išmesti iš dangaus. Tuo pačiu laiku jie nustojo visų malonių bei antprigimtinio supratimo, išlaikydami vien paprastus kūrinio savumus. Šios piktos dvasios baisiai neapkenčia tiesos, kuri juos nubaudė, ir visomis jėgomis steigiasi sunaikinti Dievo garbę žmonių sieloje. Pavydas, kerštas ir neapykanta verčia piktas dvasias gundyti žmones prie pikto, kad jie neįgytų tos amžinos garbės, iš kurios velniai patys buvo išmesti.

Piktos dvasios visais amžiais turėjo savo įtakos. Tai pripažįsta ir netikintieji. Laukiniai žmonės ypač bijo piktųjų dvasių. Manydami išvengsią jų užpuldinėjimų, jas net įvairiais būdais garbina. Daugelis mūsų pagundų yra piktųjų dvasių darbas. Nelaimė tiems, kurie nusilenkia prieš savo išganymo priešus! Prakeikimas tiems, kurie tampa velnio įrankiu, naikindami Dievo įstatymus, Jo š. Bažnyčią, tikėjimą,

duodami papiktinimų nekaltoms Išganytojo brangiais kraujo lašais atpirktoms sieloms!

Jų laukia neištikimųjų angelų užmokestis: amžina ugnis ir žiaurūs skausmai. Žmogau, būk protingas ir sergėkis, nes tavo priešas be pertraukos tykoja tavo pražūties! Venk tingėjimo, nes, jeigu darbu užimtą žmogų gundo vienas velnias, tai tinginį gundo šimtas. Užuot jo klausęs, pašalink jį su panieka, kaip patsai Išganytojas jį pašalino, tardamas: „Ek šalin, šėtone! nes parašyta: Viešpatį savo Dievą tegarbinsi ir Jam vienam tetarnausi“ (Mt. 4, 10).

Žmogus.

Dievas dangų pripildė angelais, o gamtą: žemę, vandenį, orą — įvairiausiais kūriniais.

Ar mes nagrinėjame šiuos gamtos stebuklus kartu, ar kiekvieną skyrium, negalime nesistebėti ta galybe, kuri spindi kiekviename kūriny. Mažutėlė žolelė bei vabalėlis, aukšti ąžuolai bei drambliai, visi skelbia pasaulio Kūrėjo išmintį. Tiek tvaskančių akmenėlių, puikiausių žolynų, tiek paukščių, žuvų! Kaip tai visa nepaprasta! Bet tai visa yra Viešpaties tarnai, vykdą Jo įstatymus, o visa žemė su savo turtais pavesta žmogui.

Tarp angelų bei žemės gyvių randame sutvėrimą, kuris turi savyje šių abiejų skyrių ypatumų. Tas sutvėrimas yra žmogus, kuris kūnu lygus kitiems žemės gyviams, o skiriasi nuo jų savo siela, kuri sulygina jį su angelais. Senovės mokslininkai vadina žmogų ypatingu mažutėliu pasauliu. Dievas, sutverdamas žmogų, štai kaip išsireiškė: „Padarykime žmogų į mūsų paveikslą ir mūsų panašumą, ir jis tevaldo jūros žuvis ir dangaus paukščius, ir žvėris, ir visą žemę" (Gen. 1, 26).

Dievas sutvėrė žmogų iš žemės molio ir įkvėpė jam nemirštamą sielą, kuria jisai liko panašus į Dievą. Kai Adomas užmigo, Dievas išėmė iš jo šonkaulį ir sutvėrė moteriškę, vardu Jevą, kuri tapo jo gyvenimo draugė.

Dievas jiemdviem nesigailėjo nei prigimtinių, nei antprigimtinių malonių. Kiti sutvėrimai sulinkę prie žemės; žmogus malonios išvaizdos, auga aukštyn, akimis stačiai žiūri į dangų. Dievas suteikė žmogui supratimą, kuriuo jis gali pažinti savo Sutvėrėją ir valdyti visus kitus sutvėrimus. Žmogaus protas praneša kūno pajautimus, priversdamas juos jam tarnauti. Žmogaus valia yra laisva. Ji gali pasirinkti, kas darytina, kas ne.

Be šitų prigimties malonių, Dievas suteikė ir antprigimtinių. Jis pavadino mūsų pirmus tė-

vus į rojų, kad jie galėtų matyti ir suprasti Jo tobulybes, apšvietė jų protą, sustiprino jų valią savo dieviška pagalba. Pats susivienija su jais kilniausiais draugiškumo ryšiais, kurie iškelia juos viršum kitų sutvėrimų ir pažadina prie tobulybės. Šiuo draugiškumu Dievas suteikia Adomui ir Jevai gausių malonių: išvaduoja juos nuo kentėjimų, nuo mirties, nuo viso pikto ir suteikia supratimo bei giliausio sielos ramumo.

Adomas ir Jeva, būdami Dievui ištikimi, turėjo savo valdžioje visus žemės sutvėrimus. Jų gyvenimas yra rojus. Gamta teikia jiemdviem aukų iš puikiausių žolynų bei įvairiausių vaisių; žemė be darbo duoda gausų derlių. Visi žvėrys jų klauso, tarsi ištikimi tarnai. Šitą nekaltybės ir laimės padėtį, kurią aprašo š. Raštas, žmonija vadina auksiniu amžium. O, kodėl ta laimė nesitęsė amžinai!

Deja! velnias, kurs pats buvo išmestas iš dangaus, pavydėjo žmonėms laimės. Žaltys sukėlė žmogaus širdyje puikybės, nepaklusnumo dvasią. Jis prižadėjo, kad, jeigu jie pasielgs pagal jo patarimą, patys taps dievais. Jeva silpnesnė duodasi suvedžiojama. Pati puolė. Į prapultį netrukus įtraukė ir Adomą. Tai buvo pirmutinė mirtina nuodėmė, padaryta ant žemės. Per ją mūsų žemė pavirto ašarų pakalne.

Nusikaltęs žmogus tuoj nubaustas: Jo

protas aptemo, jo širdis jau mažiau myli savo Sutvėrėją-Dievą. Sąžinės griaužimas neduoda jam ramybės; žmogus, pažinęs savo niekšiškumą, gėdisi pats savęs ir slepiasi nuo Dievo akivaizdos. Bet kur tu rasi tokią vietą, kurioje galėtum pasislėpti nuo viską matančių akių! Dievas jį nubaudžia, kaip teisėjas nubaudžia piktadarį. Dievas apreiškia jam ir jo vaikams ir vaikų vaikams mirties ištarmę. Jisai išmeta žmogų iš rojaus. Žemė, kurios žmogus buvo valdovas, yra prakeikta. Ji augina tik usnis ir piktžoles, ir žmogus, tik dirbdamas ir prakaituodamas, užsidirba duonos. Savo nepaklusnumu pirmieji tėvai užtraukė pasmerkimą visai ainijai. Jų vaikai gims nuodėmėje, apiplėšti iš Dievo malonių ir pasmerkti mirti.

Štai pirmosios nuodėmės pasėkos! Ir tuo nusidėjimu yra suteptas kiekvienas, ateidamas į šį pasaulį. Ši nuodėmė yra sielos mirtis. Ji pririša žmogų prie žemės, trukdo pažinti ir pamilti Dievą ir kliudo siekti prie galutinio tikslo. Nuodėmė sugadino žmogaus prigimtį; įdiegė palinkimą į pikta, atėmė teisę regėti Dievą ir džiaugtis amžina laime danguje.

Pirmoji nuodėmė paliko žymių stabmeldiškų tautų padavimuose. Ji sukėlė žmogaus sieloje amžiną kovą, apie kurią š. Povilas išsireiškia šiais žodžiais: „Matau savo nariuose kitą

įstatymą, pasipriešinantį mano proto įstatymui. Nelaimingas aš žmogus! kas mane išliuosuos nuo to mirtingo kūno!“ (Rom. 7, 23). Šita tat nuodėmė mus paskandino vargų bei sopulių bangose.

Bet Dievas, kurio teisingumas nubaudė angelus, nes jie turėjo kur kas tobulesnį protą, parodė žmogui savo neapsakomo gailestingumo. Išvarydamas iš rojaus žmogų, Dievas prižada Mesiją, kuris savo nuopelnais grąžins žmogui ir jo vaikams prarastas malones ir teises atgauti dangų.

Pasaulis prieš Jėzaus Kristaus atėjimą.

Paklausykime, ką kalba š. Tomas. Štai jo žodžiai: „Dievas sutaisė savo išmintimi, kad Amžinojo Tėvo Sūnus neatėjo tuojau atpirkti žmonijos. Reikėjo, kad žmogus patyrimu suprastų savo varginguną ir kad pats ieškotų gydytojo, kuris jį išgydytų, kad Įsikūnijęs Žodis būtų gerai pranašų nusakytas žmonėms“. Dievas apreiškė Adomui, kokiu būdu buvo sutvertas pasaulis; nurodė, kokia laimė jį laukia paklusniai vykdant Dievo valią, ir kokia bausmė ištiks už nepaklusnumą. Vėliau, išvarydamas nusidėjusį Adomą iš rojaus, Sutvėrėjas prižadėjo Atpirkėją, kuris vienas atneš žmonijai išganymą. Šias visas tikėjimo tiesas Adomas perdavė savo įpėdiniams. Adomo ainiai pasidaugino ir išsiskirstė po visą pasaulį. Vieni liko ištikimi savo tėvų tikėjimui ir laukė ateisiančio Atpirkėjo, kiti pasidavė blogiems palinkimams ir užmiršo tikrąjį Dievą.

Ilgainiui žmonija paskendo nuodėmių bangose. Š. Raštas sako, kad tarp visų žmonių liko teisingi tik Nojus ir jo šeima. Dievas nubaudė nusikaltusią žmoniją tvanu. Šimtą metų prieš

tvaną Dievas įsakė Nojui statyti laivą, kuriame turejo gelbėtis nuo tvano. Žemę su visais kūriniais, išskyrus Nojaus šeimą, apsėmė vanduo. Tvaną pripažįsta visos tautos. Jį patvirtina gamtos mokslas.

Po tvano sutrumpėjo žmogaus amžius, sumišo žmonių kalba. Dievas, padalindamas kalbą į daugelį kalbų, nubaudė žmonių puikybę, kurie norėjo pastatyt bokštą, siekiantį dangaus skliautus, kad, atsitikus tvanui, galėtų išsigelbėti. Nojaus vaikai išsiskirstė po visą pasaulį. Jų giminės, laikui bėgant, apgyveno visą žemę. Praslinkus 426 metams po tvano, žmonių giminė vėl užmiršo savo Sutvėrėją ir pradėjo garbinti stabus. Saugodamas tikrąjį tikėjimą ir norėdamas įvykinti duotąjį Mesijo pažadėjimą, Dievas išsirinko iš žmonių giminės vieną šeimą.

Tos šeimos galva buvo Abraomas, kurį Dievas pavadino į Kanaano žemę ir prižadėjo, kad iš jo giminės gims pasaulio Atpirkėjas. Abraomo sūnus Izaokas ir anūkas Jokūbas buvo Dievui ištikimi. Jokūbas pagimdė dvylika sūnų, kurie buvo tėvais-patriarkais dvylikos žydų giminių. Vieną Jokūbo sūnų Juozapą jo broliai pardavė į verguvę. Juozapas, atvežtas į Aigiptą, neišsižadėjo savo Dievo, bet Jį dar daugiau mylėjo. Dievas, išbandęs Juozapą įvairiais mėginimais, suteikė jam gausių malonių ir išaukšti-

no Aigipto karaliaus-faraono dvare. Kai Kanaano žemėje atsitiko badas, Juozapas parsikvietė į Aigiptą savo tėvą bei nedėkingus brolius. Jokūbo giminė į trumpą laiką išaugo, iškerojo į didelę tautą. Aigiptiečiai, varžomi svetimtaučių savoje tėvynėje, pradėjo žydų neapkęsti ir smarkiai juos persekioti, padarydami juos savo vergais.

Dievas, matydamas savo išrinktą tautą taip persekiojamą, pavadino Mozę ir pasiuntė į Aigiptą jos išvaduoti. Su Dievo pagalba Mozė išvaduoja žydus iš Aigipto verguvės ir, stebuklingai perėjęs Raudonąsias jūres, veda juos į Pažadėtąją žemę. Ant kalno Sinai Dievas suteikia Mozei rašytą Įstatymą – dešimtį savo įsakymų. Iki šio laiko žydai vadovavosi vien gamtos teisėmis ir tėvų padavimais apie žadėtą Atpirkėją. Mirdamas Mozė paliko žydams žmonių giminės istoriją, pilnai išlaikytą iki šių laikų. Ši istorija buvo išlaikyta Jozuės ir Teisėjų, kurie tapo Mozės įpėdiniais. Teisėjus pakeitė karaliai, kurių pirmas yra buvęs Saulius. Dar Sauliui gyvam esant žydų tautos sostą užėmė Dovidas, didis priešų nugalėtojas bei pranašas. Dovidui mirus, viešpatavo jo sūnus Saliamonas, kuris pastatė 1000 metuose prieš Kristaus užgimimą Jeruzalės Bažnyčią, tą vienintelę bažnyčią, kurioje patsai Dievas pamėgo gyventi ir priimti

bei išklausyti žydų tautos maldą. Kitos tautos išsisklaidžiusios prarado tikėjimą į tikrąjį Dievą ir virto stabmeldžiais. Dievas, norėdamas pašalinti šį pavojų nuo žydų tautos, padarė Jeruzalės bažnyčią garbinimo centru, į kurį susirinkdavo žydai iš įvairių šalių pagarbinti savo Tikrojo Dievo. Viešpataujant Saliamono sūnui Roboamui, žydų tauta pasidalino į dvi dali. Dešimtis jų skyrių sudarė Izraeliaus karaliją, kurios gyventojai, užmiršdami tikrąjį Dievą, pradėjo garbinti stabus. Du skyriu, Judos ir Benjamino, pasilikdami ištikimi savo Dievui, įkūrė savo karaliją, vadinamą Judėją. Kai žydai būdavo ištikimi, Dievas juos laimindavo; bet kai pradėdavo klysti iš tiesos kelio, smarkiai bausdavo, dažniausiai nepasisekimais kovose, kad bausmėmis juos pažadintų grįžti į tikrąjį tikėjimą. Mesijo ir kitiems pažadėjimams priminti Dievas kartkartėmis siųsdavo žydams išmintingų vyrų - pranašų, kurie gaivindavo viengenčiuose Dievo meilę ir pranešdavo jiems už jų nuodėmes Dievo rūstybę. Iš garsingesnių pranašų yra pažymėtini Eliziejus, Ozėjas ir Izajas. Šiuodu pastaruoju įsakė savo pranašavimus užrašyti ir patalpino Jeruzalės bažnyčioje, kaip didžiausią turtą ateinančioms kartoms. Izajas išpranašavo prieš du šimtu metų apie karaliaus Kiro įsiveržimą į žydų žemę. Jeremijas

išpranašavo septyniasdešimt metų Babilonijos verguvę.

Babilonijos karalius Nabuchodonozoras tapo Dievo įrankiu, kuris nubaudė žydus už jų ištvirkimą. Jis sunaikino Jeruzalės bažnyčią, kuri buvo vienas iš septynių pasaulio stebuklų, ir išvedė žydus į Babilonijos verguvę. Gyvenantiems verguvėje Danielius pranašas aiškiai nurodė laiką, kada turės ateiti Mesijas-Išganytojas Jėzus Kristus. Mesijas, anot pranašo Danieliaus, turėjo ateiti už 490 metų, skaitant nuo leidimo atnaujinti Jeruzalę. Kiras nugalėjo Babiloniją ir, išplėsdamas savo viešpatiją po visą Rytų šalį, sugrąžino žydams laisvę. Zorobabelis tuoj pradėjo atstatyti sugriautą bažnyčią. Vėliau Nehemijas išmūrijo Jeruzalės sienas, ir Esdras surinko šventąsias knygas, pridėdamas žydų tautos istoriją.

Garsusis Bossuet sako, kad pranašai žydų žemėje buvo atskiras luomas, iš kurio Dievas dažnai išrinkdavo dievobaimingus vyrus ir jų lūpomis tarsi pats kalbėdavo į žydus. Nuo verguvės laikų iki Kristaus atėjimo žydų tarpe jau nebebuvo viešo stabų garbinimo. Nors viešpataujant karaliui Antijochui Didžiajam buvo persekiojimų, tačiau uolaus Matatijo buvo viskas atitaisyta. Kovose su tikėjimo priešais ypač pasižymėjo Judas Makabėjas su savo broliais.

Jiems ir jų įpėdiniams viešpataujant, tikrasis tikėjimas, galima sakyti, žydėjo iki Išganytojo atėjimo.

Senasis Įstatymas, pirma Š. Rašto dalis, buvo parašytas garbingiausių dievobaimingų tautos vadų bei pranašų. Ši knyga praneša visas kitas knygas, pirmiausia, savo senumu, nes, kai Senojo Įstatymo rašytojai jį pabaigė, praslinko dar 1000 metų iki istorikai pradėjo rašyti savus veikalus. Šios knygos tikrumas yra pripažintas visos žydų tautos. Ne tiktai kad mokslas nerado šioje knygoje jokių klaidų, bet dar pasinaudojo gryniausiomis bei tikriausiomis žiniomis iš pasaulio istorijos; čia rado tvirtus pamatus poezijos, filosofijos ir tikėjimo. Ištisa žydų tauta visuomet tikėjo, kad šie šventi Raštai yra įkvėpti paties Dievo. Mūsų Viešpats Jėzus Kristus, gyvojo Dievo Sūnus, atėjo to jų tikėjimo patvirtinti. Antrąją Š. Rašto dalį — Naująjį Įstatymą, kuriame yra surašytas mūsų Išganytojo mokslas, parašė apaštalai ir jų mokiniai. Jie aprašė tai, ką patys matė ir girdėjo. Jėzaus Kristaus mokiniai savo krauju patvirtino, kad tai, ką jie skelbia, yra tiesa. Tokiu būdu nei atskalūnai, nei netikėliai, nei stabmeldžiai negali nieko prikišti, kad šiose knygose yra užrašyti tikri Dievo žodžiai. Apaštalai savo gyvybe, tarsi antspaudu, tai patvirtino. Net didis netikėlis Rous-

seau štai ką rašo: „Jokiu būdu niekas negali užginčyti teisingumą knygos, parašytos paties liudytojo, mačiusio savo akimis, kuris viską patvirtino savo krauju. Tie Raštai, kurie liko daugelio pripažinti ir pagarsinti po visą pasaulį, už kuriuos mirė daugiau kankinių, negu tose knygose yra puslapių!" Š. Katalikų Bažnyčia visuomet su ypatingu rūpestingumu saugojo Š. Raštą, ir kiekvienas krikščionis turi Š. Raštą laikyti Dievo žodžiu. Š. Raštas yra šaltinis, kuriame randame reikalingas žinias apie Jėzų Kristų, mums prižadėtą Atpirkėją, kurio nuo pasaulio pradžios ilgėjosi visa žmonija ir kurį skelbė pranašai.

Jėzus Kristus.

Dievas Tėvas turi Sūnų tos pačios prigimties, kurios pats yra, sau lygų, amžiną, kuris yra Dievas panašiai į savo Tėvą. Dievas Tėvas, Sūnus ir š. Dvasia sutvėrė pasaulį. Tokiu būdu ir Dievas Sūnus yra Sutvėrėjas visų daiktų. Jisai pripildė dangų tūkstančiais angelų, Jisai apgyvendino žemę įvairiausiomis žmonių tautomis. Dievas prižadėjo nusikaltusiai žmonijai savo Sūnų— Atpirkėją ir nuo to laiko visos giminės laukė Jo

atėjimo. Net ir stabmeldžiai tikėjo Mesiją ateisiant.

Pagaliau prisiartino laikas, kada Mesijas turėjo pasirodyti. Dievo Sūnus, antrasis švenč. Trejybės Asmuo, mūsų Viešpats, kuris yra toks pat Dievas, kaip ir Jo Tėvas ar š. Dvasia, atėjo ant žemės, kad savo mirtimi atpirktų žmoniją. Amžinasis Dievas tapo žmogumi, kaip ir mes patys. Jis, pasilikdamas Dievu, priėmė žmogišką kūną, kad mes galėtume Jį matyti, suprasti Jo kalbą, o Jisai galėtų kentėti ir tokiu būdu atlyginti Amžinajam Teisingumui už pirmųjų tėvų ir mūsų pačių nuodėmes.

Pasilikdamas tikru Dievo Sūnumi, Jisai tapo Žmogumi. Jo Dieviška prigimtis tapo sujungta su žmogyste į vieną Asmenį, kuris įgijo kūną, pasmerktą kentėjimams bei mirčiai, ir sielą, apdovanotą tais pačiais ypatumais, kaip musų: atmintimi, supratimu ir laisva valia. Tačiau, tapęs žmogumi, Jisai paliko laisvas nuo visokios nuodėmės bei geidulių, kurie yra pirmosios nuodėmės vaisiai. Kas galėtų apsakyti Jo linksmą gimimą!

Mergelė Marija pradėjo iš š. Dvasios savo įsčioje ir pagimdė Sūnų. Kalėdų šventės 25 dieną gruodžio primena mums šį kilnų atsitikimą. Marija buvo Jo tikroji Motina. Jo Tėvas buvo dangaus ir žemės Kūrėjas, kuris prieš amžius pa-

gimdė savo dangiškąjį Sūnų. Jeigu Dievas turėjo gimti, argi Jisai galėjo gimti ne iš Mergelės? Ir, jeigu Mergelė turėjo pagimdyti kūdikį, kas jis galėjo būti, jeigu ne Dievas?

Gimusiam kūdikėliui š. Juozapas davė Gabrieliaus archangelo apreikštą vardą Jėzus. Šis vardas reiškė Jo pasiuntinybę, kad jis yra pasaulio Išganytojas, nes Jisai atėjo išgelbėti pasaulio. Jisai mus moko paniekti pasaulio šlovę bei turtus ir pats duoda pavyzdį, gimdamas vargingoje prakartėje. Toje pačioje valandoje Jo Motina nusilenkia prieš Jo Didybę, ir angelai Jį pagarbina, kaip savo Sutvėrėją ir Viešpatį. Angelai kviečia žmones eiti draug su jais pagarbinti gimusio Mesijo. Ir štai piemenėliai jau šlovina naujai gimusį pasaulio Atpirkėją!

Staiga danguj pasirodo ypatingos šviesos žvaigždė. Mokslininkai pradeda ją tyrinėti. Rytų šalies pranašas Balaamas buvo kalbėjęs apie „žvaigždę, kuri pakils iš Jokūbo". Šitas jo pranašavimas išsipildė, ir štai trys Rytų šalies karaliai išsirengia į kelionę ir, sekdami žvaigždę, ateina į žydų žemę — į Betliejų pagarbinti Kūdikėlio-Dievo. Šie trys karaliai išreiškia jam pagarbą ir suteikia aukų: aukso, pripažindami Jį Karaliumi, smilkalų, pripažindami Dievu, ir myros, atgailos ženklo, pripažindami Jį žmogumi. Žydų karalius Erodas, išgirdęs apie naujai gimu-

sį karalių, išsigando, nes bijojo, kad šis nepaveržtų jam sosto. Norėdamas nusikratyti nepageidaujamu asmenim, Erodas duoda įsakymą išžudyti Betliejaus apylinkėje visus vyriškos lyties kūdikius. Apie šį Erodo įsakymą angelas pranešė sapne š. Juozapui, kuris, pasiėmęs savo sužieduotinę Mariją bei Kūdikėlį Jėzų, išbėgo į Aigiptą. Mirus Erodui, š. Šeimynėlė sugrįžo iš Aigipto ir apsigyveno Nazarete. Išganytojas trisdešimt metų praleido draugijoje Marijos bei Juozapo, kurie visa širdimi buvo atsidavę pasaulio Viešpačiui. Juozapas su Marija buvo vargingi darbininkai, savo prakaitu užsidirbą duoną. Jėzus dirbo su jais, duodamas mums kilniausį darbo pavyzdį. Išganytojas dirbo ir klausė savo globėjų ir tuo pačiu mus išmokė dirbti ir klausyti vyresniųjų, mūsų globėjų.

Artinosi valanda, kada Išganytojas turėjo viešai pradėti skelbti savo mokslą. Ateidamas į šį pasaulį, Jisai atnešė ne tiktai morales dorybes, kurios puošia žmogų, bet ir Tikėjimą, Viltį ir Meilę, kurios puošia krikščionį.

Žmonių giminė gyveno tamsybėse, tarsi mirties šešėlyje. Žmonija nežinojo kelio į dangų. Jėzus turėjo būti vadu. Kad žmonės suprastų, kokį turtą jie turi Jėzuje, dangiškas Tėvas pats savo žodžiais apreiškė: „Tuomet Jėzus atėjo iš Galiliejos į Jordaną pas Joną, kad būtų jo pa-

krikštytas... Pakrikštytas Jėzus tuojau išėjo iš vandens. Ir štai atsivėrė Jam dangus, ir Jis matė *Dievo Dvasią, nužengiančią kaip karvelį ir* nusileidžiančią ant savęs. Ir štai balsas iš dangaus sakė: „Tasai yra mano mylimasai Sūnus, kuriame aš turiu sau pasimėgimo...“ (Mat. 13, 16—17). Dangiškasis Tėvas savo išpažinimą atkartojo ant kalno Tabor per Išganytojo persimainymą. „Praslinkus šešioms dienoms, Jėzus pasiėmė su savim Petrą, Jokūbą ir jo brolį Joną ir užsivedė juos nuošaliai ant aukšto kalno. Tenai Jis atsimainė jų akivaizdoje: jo veidas žibėjo kaip saulė, jo gi drabužiai pasidarė balti, kaip sniegas... Štai šviesus debesis apsiautė juos, ir štai balsas iš debesies sakė: „Šitas mano mylimasai sūnus, kuriame aš turiu sau daug pasimėgimo; Jo klausykite!“ (Mat. 17, 1—2—5); Mork. 9, 1—6).

Jėzus Kristus, parodydamas žmonėms savo galybę, darė tokius stebuklus, kuriuos tegalėjo daryti vien Dievas. Kai Galiliejos Kanoj per vestuves pritrūko vyno, Jėzus Kristus permainė vandenį į puikiausią vyną. Šis buvo pirmasis viešai padarytas stebuklas. Per tris sekančius metus Išganytojas tarsi barstė savo malones. Jisai išgydo š. Petro uošvę. „Po to Jėzus, atėjęs į Petro namus, pamatė jo uošvę gulinčią ir drugio krečiamą. Jis palietė jos ranką, ir drugys ją

pametė; ji atsikėlė ir jiems tarnavo“ (Mat. 8, 14—15). Vėjai ir jūra jo klauso: „paleidę minią, jie pasiėmė jį su savim taip, kaip jis buvo laive. Su juo buvo ir kitų laivų. Tuomet pakilo didelis viesulas ir varė bangas į laivą, taip kad laivas darėsi pilnas vandens. Tuo tarpu jis buvo laivo užpakalyje ir miegojo ant priegalvio. Jie jį pažadino ir jam tarė: Mokytojau, tau nerūpi, kad mes žūname? Jis atsikėlė, sudraudė vėją ir tarė: Tylėk, nutilk! Vėjas liovėsi ir pasidarė didelė tyla“ (Mor. 4, 36—39). Tyruose valgydina tūkstančius žmonių keliais kepalaičiais duonos ir keliomis žuvimis. „Jėzus jiems tarė: kiek turite duonos? Jie sakė: septynis kepalus ir nedaug žuvelių. Jis liepė miniai atsisėsti ant žemės. Ir ėmęs septynis duonos kepalus ir žuvis ir padėkojęs, laužė ir davė savo mokiniams, o mokiniai davė miniai. Visi valgė ir buvo sotūs; jie ėmė kas liko trupinių septynias pilnas pintines. Valgiusiųjų gi buvo keturi tūkstančiai žmonių be moterų ir vaikų“ (Mat. 15, 34—38). „Jis paėmė penkis duonos kepalus ir dvi žuvi, pažvelgė į dangų, palaimino, laužė duoną ir davė savo mokiniams, kad jie padėtų ties jais; ir dvi žuvi jis visiems išdalino. Visi valgė ir privalgė lig sočiai. Jie dar pririnko dvylika pilnų pintinių duonos trupinių, kurie buvo likę, ir žuvų. Valgiusiųjų buvo penki tukstančiai žmonių“ (Mrk. 6, 41—44). Išgany-

tojas savo pirštais paliečia kurčių ausis — ir tie girdi, aklų akis — ir tie mato, suparaližuotiems suteikia judėjimą, net ir tokiam, kuris nesivaldė 48 metus. Vienu Jo žodžiu piktos dvasios apleidžia apsėstus. Nebyliai šlovina tą, kuris atrišo jų liežuvį. Jisai gydo stabu ištiktus. Negyvėlius prikelia iš numirėlių (Jayro dukterį, našlės iš Naimo sūnų, Lozorių). Alyvų darže savo antprigimtine galybe priverčia suklupti ant žemės atėjusius Jo suimti kareivius. Jo mirties valandoje žemė dreba, saulė užtemsta, numirėliai kelias iš savo kapų.

Š. Evangelija pilna Išganytojo stebuklų. Ne tiktai katalikai, bet ir atskalūnai ir netikėliai tvirtai tiki į tuos stebuklus. Net stabmeldžių istorikai juos tvirtina savuose veikaluose. Darydamas šitokius stebuklus, Jėzus Kristus tiesiai galėjo pasakyti, kad Jisai yra Dievo Sūnus. Išganytojas išsireiškė: „Jeigu Manim netikite, tikėkite bent mano darbais". Jo darbai buvo Dievo darbai; Jo žodžiai buvo Dievo žodžiai, ir štai kodėl apaštalai į Jį tvirtai tikėjo. „Simonas Petras tarė: Tu Kristus, gyvojo Dievo Sūnus" (Mat. 16, 16). Net ir priešai ant Kalvarijos kalno pripažino Jame gyvąjį Dievą. — „Šimtininkas gi, kurs stovėjo ties Juo, matydamas Jį tokiu šauksmu atidavus dvasią, tarė: iš tikrųjų šitas žmogus buvo Dievo Sūnus" (Mork. 15, 39). „Visa minia tų

kurie draug buvo prie to reginio ir matė, kas darėsi, grįžo mušdamies sau į krūtinę“ (Luk. 23, 48). Jeigu Jėzus Kristus buvo Dievo Sūnus, kaip patsai to mokė ir savo mokslą patvirtino stebuklais, Jis galėjo mokyti vien tiesos. Argi galėtų Dievas suvadžioti? Argi Jis galėtų meluoti? Būtų piktažodžiavimas tvirtinti panašius dalykus.

Kiek kankinių amžių bėgyje praliejo savo kraują, kad patvirtintų Jėzaus Kristaus Dievystę! Ir Dievas jų išpažinimą sustiprino stebukiais. Persekiojant katalikus vandalų karaliui Hunerikui, trys šimtai katalikų buvo nubausti už viešą Kristaus išpažinimą. Karalius įsakė nupiauti jiems liežuvius, bet tikintieji stebuklingai laisvai ir neturėdami liežuvių galėjo kalbėti. Šitą stebuklą patvirtino patsai imperatorius Justinijonas, kuris Konstantinopolyje pats matė kelis šiuos Kristaus išpažintojus.

Cyrolia, arijonų vadas, negalėdamas užginti stebuklų, kuriuos katalikai vardan Kristaus dažnai darydavo. nutarė iškrėsti šposą, kad įtikintų savo sėbrus, kad ir arijonai galį daryti stebuklus. Jisai davė vienam vargdieniui 50 auksinių su ta sąlyga, kad jis apsimestų neregys esąs ir kad patogioje valandoje, kai jį sutiks kur viešoje vietoje, melstų jį palytėti savo ranka ir vardan Dievo sugrąžinti jam regėjimą. Vargdienis sutiko. Vieną kartą Cyrolia, trijų katalikų

didžiūnų draugijoj, praėjo pro minėtąjį „neregį“. Šis, pamatęs savo geradarį, pradėjo garsiai šaukti: „Klausyk, palaimintasai Cyrolia, išklausyk manęs, ištikimasai Dievo tarne, pasigailėk manęs neregio! Suvartok tau Dievo suteiktas dovanas, sugrąžink man dienos šviesą! Tu pasigailėjai tiek numirėlių, stabu ištiktų, nebylių, neregių — pasigailėk ir manęs!“ Atskalūnas, atsikreipęs į katalikus, tarė: „Idant jums parodyčiau, kad mūs tikėjimas yra tikras, teatsiveria to neregio akys!“ Klaidatikis tyčia buvo surinkęs didžią minią, kad pasityčiotų iš katalikų ir parodytų, jog ir arijonai gali daryti stebuklus. Dievas matė atskalūnų tikslus ir nubaudė juos už šventvagiškumą, nes minėtasis „neregys“ toje pat valandoje apjako. Ši pabauda aiškiai parodė jų niekšiškumą, nes neregys, pajutęs akyse didelį skausmą ir supratęs esąs aklas, pradėjo garsiai šaukti, kad Cyrolia jį pražudė, kad jisai nebuvo neregys, bet už gobšumą Dievas jį nubaudė. „Apgavike, šaukė neregys, tu nori suvadžioti žmones, bet Dievas dabar parodė tavo neteisybes; tu mane prikalbinai, kad aš apsimesčiau neregiu, o tu suteiktum man regėjimą; dabar aš tapau tavo niekšybės auka. Štai tavo pinigai! sugrąžink man regėjimą!“ Nelaimingasis pradėjo melsti katalikų vyskupą, kad jį išgydytų. „Turėk tikėjimo, atsakė vyskupas, ir būsi sveikas!“

„Aš tikiu, atsakė jisai, į Dievą, Visagalį Tėvą, į Jėzų Kristų, Dievo Sūnų, lygų savo Tėvui, į š. Dvasią, vienos prigimties su Tėvu bei Sūnumi. Tas, kuris netikėtų, kad šie trys Asmenys yra viena prigimtis bei Dievybė, tekenčia tuos skausmus, kuriuos aš kenčiu". Po šito išpažinimo š. Augenijus, Kartagos vyskupas, padarė kryžiaus ženklą ir garsiai tarė: „Vardan Dievo, Tėvo ir Sūnaus ir š. Dvasios; vienas yra Dievas Trijuose Asmenyse, kurie yra savo tarpe lygūs galybėje bei didybėje; vardan šios Tiesos teatsiveria tavo akys"! Kai šventasai vyskupas ištarė šiuos žodžius, nelaimingojo kančios nustojo, ir jisai praregėjo. Šis didelis stebuklas parodė arijonų atskalos klaidingumą ir š. Katalikų Bažnyčios tikrumą.

Argi karaliaus Huneriko mirtis (kaip ir kitų š. Bažnyčios persekiotojų) nebuvo Jėzaus Kristaus Dievystės įrodymas? Jo mirtis buvo viena iš baisiausių ir biauriausių, kokias pasauliui teko matyti. Š. Viktoras iš Utikos sako, kad jį gyvą kirmėlės suėdė. Š. Gregorius iš Tours tvirtina, kad jisai pasiuto ir pats dantimis draskė savo kūną. Š. Izidorius iš Sevillės sako, kad prieš jo mirtį viduriai išėjo ir jisai savo gyvenimą baigė panašiai į Arijų, kurio klaidas taip smarkiai platino.

Jėzus Kristus per trejus metus mokė Galiliejos žuvininkus, kuriuos Jisai padarė š. Bažnyčios ramsčiais. Jisai prižadėjo būti su jais ir jų įpėdiniais — š. Tėvu bei vyskupais — per visas dienas lig pasaulio pabaigos, kad apsaugotų š. Bažnyčią nuo visokios klaidos. Jo prižadėjimai, kaip ir Jo žodis, yra tikri, nes kilę iš Dievo lūpų. Ir taip Jisai suteikia žmonėms tvirtą tikėjimą, nes šis remiasi Dievo išmintimi bei neklaidinga Bažnyčia, su kuria Jėzus Kristus yra per visus amžius ir bus iki pasaulio pabaigos. Kokia gausi malonė!

Kad įkainotume Jo malones, turim suprasti, kokioje tamsybėje buvo paskendęs pasaulis prieš Kristaus atėjimą, kad net senovės mokslininkai bei filosofai nesugebėjo suprasti Jėzaus Kristaus mokslo... Mano Išganytojau, Tu ištraukei mane iš tamsybės nasrų ir apšvietei amžina šviesa! Aš pasiliksiu visuomet tavo žodžio ištikimas sekėjas: tikiu į tai, ko Tu mus mokei; noriu gyventi ir mirti tame tikėjime!

Jėzus Kristus-Išganytojas.

Dievo pažadėjimai yra mūsų vilties pamatai, kaip Jo žodžiai yra pamatai mūsų tikėjimo. Jėzus Kristus prižadėjo atgailojančiam nusidėjėliui

pasigailėjimą; silpnam ir Jo meldžiančiam savo malonę bei pagalbą. Jisai prižadėjo dangų tiems, kurie laikysis Jo įstatymų. Išganytojo prižadėjimus randame š. Evangelijoje, ir š. Bažnyčia juos mums užtikrina. Net atskalūnai bei netikėliai to mums neužgina. Dievas yra teisingas. Daugelis gali neištesėti savo prižadėjimų, nors elgtųsi mandagiai; Dievas visuomet ištesės.

Kas gali Jam trukdyti suteikti mums savo malonių, pasigailėjimo ir, pagaliau, dangų? Ar Jisai ne Visagalis? Ar tas, kuris prikelia iš kapų numirėlius, negali suteikti rojų tiems, kurie Jam ištikimai tarnauja? Ar neužtenka vienintelės Jo gerybės, kad suteiktų mums tą, ką prižadėjo? O! būkime ramūs!

Kas šviesiausiai tvaska Išganytojo Širdyj? Jo jautrus žmonių pasigailėjimas. Jisai nė vieno neatstumia: nei vargdienio, nei ligonio, nei stabu ištikto, nei velnių apsėsto. Jisai maloniai kalbina net mažutėlius vaikelius, juos glamonėja, laimina ir atgal sugrąžina jų motinoms. Išganytojas myli nusidėjėlius. Jisai su jais valgo ir geria. Kai farisiejai rūgoja už tokį Mokytojo elgimąsi, Jis atsako: „Ne sveikiems reikia gydytojo, bet sergantiems“(Mat. 9, 12).

Ar mes galime užmiršti Magdaleną, kuri savo ašaromis nuplovė Išganytojo kojas ir savo plaukais jas nušluostė? Ar galime užmiršti mo-

teriškę, už paleistuvystę apskųstą? „Rašto žinovai ir pariziejai atvedė pas jį moteriškę, sugautą svetimoteriaujant. Jie pastatė ją į vidurį ir jam tarė: Mokytojau, šita moteriškė ką tik sugauta svetimoteriaujant. Įstatyme Mozė liepė mums tokią užmušti akmenimis. Tu gi ką pasakysi?... (Jėzus) tarė jiems: Kas iš jūsų be nuodėmės, tegul pirmas meta į ją akmenį. Tai išgirdę, jie vienas po kito ėjo šalin... Jėzus tarė jai: Moteriške, kur yra tie, kurie tave kaltino? Niekas tavęs nepasmerkė? Ji atsakė: Niekas, Viešpatie! Tuomet Jėzus jai tarė: Nei aš tavęs nepasmerksiu; Eik ir daugiau nebenusidėk!“ (Jon. 8, 3—5 7—9—11)... Jeruzalė atstūmė visas Jo gailestingumo pastangas, ir Išganytojas, užuot nubaudęs nedėkingą miestą, apverkė jo likimą. Kas, prispaustas vargų ar nelaimių, šaukdamasis Jėzaus, būtų buvęs apleistas? Našlė Naimo mieste verkia, Išganytojas prikelia iš numirėlių jos sūnų ir sugrąžina jį motinai. Morta ir Marija verkia savo mirusio brolio. „Kur jūs jį padėjote?“ Klausia Jėzus. „Jisai palaidotas ir jau atsiduoda“, sako seserys. Jėzus verkia su jomis kartu ir, atvertęs nuo kapo akmenį, prabyla: „Lozoriau, kelkis!“ Ir Lozorius atsikelia iš numirėlių.

Ar Jėzus paskiau nedarydavo tų stebuklų, kuriuos darė, gyvendamas ant žemės? Štai motinos, kurios verkia savo paklydusių sūnų; štai

seserys rauda savo ištvirkusių brolių. Jos šaukiasi, ir mirusieji atgyja - sugrįžta į doros gyvenimą. O saldžiausis Jėzaus širdies jautrume! Nei piktadariai, nei galvažudys, prikryžiuotas iš Jėzaus dešinės, negali sulaikyti Jėzaus meilės. „Tėve, atleisk jiems“, šaukė nuo kryžiaus Išganytojas — „Šiandie su Manim būsi rojuje!“ Kai Dievas, kuris yra Visagalis ir geras, prižada mums dangų, kas drįstų abejoti? O, Jėzau, aš trokštu dangaus, ir man išrodo, kad aš jį jau turiu, nes tu pats, Viešpatie, man jį prižadėjai, ir aš jo tikiuosi iš tavęs! Argi gali tavo gailestinga Širdis man jo neduoti? Tu suteikei mums ne tiktai tikėjimą, viltį, bet ir gailestingumą.

Gailestingumas yra draugiškumo ryšys, jungiąs Sutvėrėją su kūriniu. Kūrinys kreipiasi į Dievą, tobulą ir pilną meilės Būtybę, kurį jis pažįsta savo tikėjimu, ir kalba: „Aš myliu Tave, kaip savo aukščiausią Gėrį!“ Štai žmogaus viskas — mylėti Dievą ir būti Dievo mylimam. Žmogus nusidėjęs tapo Dievo priešu, ir nuodėmė atskyrė jį nuo susirūstinusio Sutvėrėjo. Nesugebėdamas atlyginti Dieviškam teisingumui, negalėjo grąžinti sau Dievo malonės. Atėjo Jėzus, paėmė ant savęs mūsų nuodėmes ir pasiryžo išvaduoti žmoniją iš amžinos verguvės. Jis tapo auka, kuri kentėjo už mūsų nuodėmes. Štai Išganytojas Jėzus! Jo Kūnas sukapotas ir paplukęs krau-

juose. - Jisai ima ant savo pečių kryžių, kuris buvo priruoštas Jo mirčiai. Puldamas tris kartus pakelyje, ateina ant Kalvarijos kalno. Prikryžiavimas, tulžis, sumaišyta su actu, žiaurios kančios...

Merdėdamas Išganytojas šaukia: „Atlikta!.. mano Tėve, baigiau tą darbą, kurį Man pavedei, kuris yra žmonių išganymas. Aš daviau jiems pavyzdį visų dorybių, kuriomis jie turi sekti: paklusnumo, darbštumo, pasižeminimo ir kentėjimuose sutikimo su Dievo valia. Aš išmokiau juos Tave pažinti. Aš suteikiau jiems savo Motiną globėją. Aš nuploviau jų nuodėmes savo Krauju, parodydamas žmonėms savo karščiausios meilės žymes... „Tėve, į Tavo rankas aš atiduodu savo dvasią“ (Luk. 23, 46); ir „nulenkęs galvą, atidavė dvasią“ (Jon. 19, 30).

Jėzus numirė. Jo siela atsiskyrė nuo kūno, bet Dievystė pasiliko prie abiejų. Toje valandoje mes likome išganyti. Kaip žmogus, Jisai tikrai kentėjo, ir teisingumui buvo atlyginta. Dievystė, kuri negalėjo nei kentėti, nei mirti, suteikė mums gausių malonių. Žmogus tapo Dievo sūnumi. Nuo šio laiko jisai galėjo visa širdimi mylėti savo dangiškąjį Tėvą. Kas gi nemylėtų to gerojo Tėvo, kuris atidavė mums savo vienatinį Sūnų? Kas galėtų atsisakyti pavesti savo širdį tam Dievo Sūnui, kuris taip mus mylėjo, jog

pats save mums atidavė? „Aš gi, kuomet būsiu pakeltas aukštyn nuo žemės, visa patrauksiu prie savęs“ (Jon. 12, 32). Ir tiesa, Jo mirtis pritraukė prie savęs visas tyras sielas.

Vieną kartą imperatorius Napoleonas, jau gyvendamas Š. Elenos saloje, išsireiškė: „Joks žmogus, nors garsiausias savo darbais, nėra mylimas, atsiskyręs su šiuo pasauliu. Kas šiandie myli Cezarį, Aleksandrą? Niekas. Milžinų niekas nemyli, tiktai vienas Jėzus mylimas. Vis dėlto aš žanau, kas žmonės per vieni. Jėzus Kristus nėra vien žmogus. Štai dėl ko, praslinkus aštuoniolikai šimtmečių, Jėzus yra mylimas! Mes mylime šventuosius, tai tiesa, bet tiktai dėl to, kad mūsų Išganytojas suteikė jiems tas skaisčias dorybes. Jėzus Kristus yra mylimas, nes Jisai yra vis tobulas, geras, malonus ir amžinas Dievas“.

Po Jo mirties, kai kūnas ilsėjosi karste, Jo siela nužengė į limbą, kuriame Jo laukė Senojo Įstatymo teisingieji žmonės. Jisai jiems apreiškė, kad dangus, kuris buvo iki šių laikų uždarytas, jau atdaras, ir jie gali įeiti į amžiną laimę. Trečią dieną po mirties Jėzus Kristus savo dieviška galybe atsikėlė iš numirėlių.

Šita tatai yra paslaptis, kurią mums primena Velykų šventė. Jisai pirmiausia pasirodė šventoms moterims, vėliau apaštalams ir ki-

tiems žmonėms, kurie yra Jo atsikėlimo liudytojai. Keturiasdešimtoje dienoje po atsikėlimo iš numirėlių Išganytojas akivaizdoje savo apaštalų įžengė į dangų. Didesnė šių liudytojų dalis išliejo savo kraują, idant patvirtintų Kristaus atsikėlimą ir dangun įžengimą. Šventė, primenanti Kristaus dangun įžengimą, paprastai vadinama Šeštinėmis.

Išganytojas, įžengęs į dangų, užėmė vietą dešinėj savo Tėvo, tai reiškia, jog Jisai yra savo Tėvui lygus galybe, didybe ir garbe. Dievo Sūnus viešpatauja dangaus aukštybėse ir visuomet užtaria už mus pas savo dangiškąjį Tėvą. Paskutinėje dienoje Jis ateis teisti gyvųjų ir mirusiųjų.

Mirtis.

Mirtis yra įžanga į teismą. Mes ne labai mėgstame kalbėti apie mirtį, nes ji yra labai nemalonus reiškinys. Šventieji dažnai mąstė apie ją, dėl to gyveno tobulai ir darbavosi nenuilsdami.

Stabmeldžiai jau suprato, kad mintis apie mirtį yra labai išganoma. Pilypas, Makedonijos karalius, įsakė vienam savo tarnui kas rytą jį pasveikinti sekančiais žodžiais: „Viešpatie, atmink, kad kartą tau reikės mirti!“ Atėnų preky-

vietėje Diogenas pastatė didelę krautuvę ir ant durų padėjo sekantį parašą: „Čia parduodama išmintis“. Vienas turtingas pilietis pasiuntė savo tarną paklausti, kiek išminties galima nusipirkti už tris gabalus aukso. Diogenas paėmė auksą ir parašė šitą išsireiškimą: „Visuose daiktuose kreipk savo atidą į pabaigą“. Šis sakinys padarė tokį įspūdį Atėnų turtuoliui, kad jis liepė jį išrašyti savo kambariuose aukso raidėmis.

Be jokių išlaidų teužsirašo kiekvienas savo širdyje sekantį sakinį: „Atmink savo pabaigą, tai niekuomet nenusidėsi“.

Visi žmonės turi mirti. Toks yra Dievo įsakymas. Niekam nėra išimties. Kur yra seni žmonės, kurie mus jaunystėje globojo? Numirė. Kur yra tie, kurie išvedė tuos kelius, kuriais mes šiandie vaikščiojame? Kurie pastatė šiuos namus, kuriuose mes gyvename? Kurie dirbo tuos laukus, kuriuos mes dabar laistome savo prakaitu? Visi mirė... Gal ta lova, kurioje ilsimės, jau buvo ne vieno žmogaus patalu?.. Mes netrukus mirsime. — Dabar vaikščiojame, miegame, dirbame, valgome ir esame pasmerkti mirti. Mirtis artinasi greitai. Kur mūsų jaunystės dienos? Pražuvo tarsi sapnas. Š. Jonas savo Apreiškime matė mirtį — „Štai palšas arklys; tam, kurs ant jo sėdėjo, vardas mirtis“ (Apr. 6, 8). Mirties geluonis yra nuodėmė. Vieną naktį imperato-

rius Anastazijus regėjo didelę baidyklę, kuri vienoje rankoje laikė plunksną, o antroje knygą. Baidyklė tarė: „Dėl to, kad tu išsižadėjai tikėjimo, aš trumpinu tavo gyvenimą keturiolika metų!“ Po kelių dienų perkūnas nutrenkė imperatorių. Daug galima būtų parodyti panašių pavyzdžių, bet užteks šio vieno, kad pažadintų dorai gyventi.

Mirsime tiktai vieną kartą. Mirštąs žmogus viską palieka. Jo gražumas dingsta, jisai nustoja savo galybės, praranda jausmus. Visas jo turtas, kurį pasiima į kapą, tai šešių lentų karstas, tačiau net ir karstą gauti ne visiems skirta. Kiek laidojama žmonių visiškai be karstų. O gi ir pats karstas greitai supus. Atminimas apie numirėlį išnyksta kartu su paskutiniu varpo aidu. Jisai atgal sugrįžta į žemę, iš kurios buvo paimtas, ir jo kūnas, kuriuo jis taip rūpinasi, pavirsta kirmėlių maistu. Palaimintas Arso klebonas štai kaip išsireiškė: „Jeigu kas, mylėdamas savo kūną, nori matyti, ką jisai myli, tenueina į kapines, tai pamatys!“ Kartą Aleksandras Didysis, sutikęs Diogeną, vaikščiojantį tarp numirėlių ir kažko ieškantį, paklausė, ką jisai čia darąs. „Ieškau, atsakė Diogenas, tamstos tėvo kaušo. Aš jo negaliu atskirti nuo kitų žmonių. Jeigu jūs galėtumėte, labai būčiau dėkingas, kad man parodytumėte!“ Š. Pran-

ciškus Borgija buvo pasiųstas iš Toledo į Grenadą pažiūrėti karalienės Izabelės, karaliaus Karoliaus V žmonos, lavono. Kada jisai atvyko ir atidarė jos karstą, vietoj karalienės kūno, kuri dabino Ispanijos karaliaus rūmus ir savo gražumu buvo pagarsėjusi po visą Europą, rado biauriausią krūvą puvėsių. Š. Pranciškus, pamatęs šį reginį, pats sau tarė: „Štai prie ko prieina gražus žmogus, štai visų garbių, turtų ir grožybės pabaiga. Šalin pasauli, jeigu negali suteikti nieko kilnesnio už šitą biaurybių saują!“ Po to jis įstojo į vienuolyną ir liko šventuoju.

Margarieta iš Kortonos jaunystėje prarado savo mylimąjį, kuris ją vedė į piktą. Tiktai mažas šunelis, kuris visuomet paskui jį sekiojo sugrįžo pas ją. Šis sutvėrimėlis, staugdamas, pradėjo tąsyti moteriškės rūbus. Ji suprato, kad šunelis žino taką, kuriuo nuėjo jos mylimasis, ir išėjo paskui gyvulėlį. Atsidūrusi laukuose, pamatė šunelį kasant krūvą lapų. Moteriškė prisiartino ir koja išsklaidė lapus. Ir kas per baisenybė! Biaurus jos mylimojo lavonas. Persigandusi reginio pradėjo graudžiai verkti, bet tiktai atgailos ašaromis. Dievas pasigailėjo paklydusios avelės ir suteikė jai savo malonę. „Neišmanėle, ji tarė sau, žiūrėk, ką tu mylėjai labiau už Dievą!“ Toje pačioje valandoje ji apši

šarvoja atgailos ginklais, stoja prie miesto vartų, kurio gyventojams buvo davusi tiek papiktinimų, ir meldžia kiekvieną praeinantį atleisti. Mes sekėme ją paklydimuose, — dabar sekime ir atgailoje.

Jeigu mirtis tokia baisi nusidėjėliui, tai ji turėtų jį sergėti jo darbuose, nes nėra nieko tikresnio už mirties atėjimą. Mes nežinome, dėl kokios ligos reiks mirti. Iš viso yra devyni šimtai ligų, kurios visuomet patarnauja mirčiai. Kardas, ugnis, vanduo — mirties įrankiai. Mirtis viešpatauja visuomet ir visur.

Loto žmona vietoje liko nubausta mirtimi už nepaklusnumą. Karalius Baltazaras tame pat kamabaryje, kuriame ūžė su svečiais, pamatė ranką, rašančią ant sienos mirties ištarmę. Aurelijus, Rymo konsulas, mirė kambaryje, besilinksmindamas, bešokdamas. „Kirtėjas skina savo dalgiu ties pat šaknimi su visomis žolėmis“. Mirtis nedaro skirtumo tarp amžiaus aukštumo. Ji skina visus. Ji mus gali aplankyti, kada mes mažiausiai jos laukiame. Iš šimto mirčių šešiasdešimt yra nelaukiamų, staigių. „Budėkite tat, sako Viešpats, nes nežinote nei dienos, nei valandos“ (Mat. 25, 13).

Kas neapverktų tų nelaimingų padėjimo, kurie atidėlioja savo atsivertimą iki mirties valandos. Nelaimingi sutvėrimai, jie užmiršta ši-

tą priežodį: „Kaip žmogus gyvena, taip miršta!“ Kokiu būdu gali sau užsitarnauti laimingą mirtį tas, kuris gyvena laisvai? Dievas gali padaryti stebuklą. Jisai pasigailėjo nelaimingo piktadario, prižadėdamas jam dangų. Bet neužmirškime, kad Dievas ne vien gailestingas, Jisai ir teisingas. Jeigu Jisai nedovanojo angelams, mūsų pirmiems tėvams - būkite tikri, kad nedovanos nė mums, jeigu neapverksime savo nuodėmių. Vienas Anglijos turtuolis gerai suprato, kad katalikų tikėjimas yra teisingas, bet, bijodamas, kad karalienė Elzbieta neatimtų jo turtų, pasiliko protestantu, tikėdamasis prieš mirdamas sugrįšiąs į katalikų tikėjimą. Jis laikydavo katalikų kunigą, kad šis artinantis mirčiai suteiktų jam Katalikų Bažnyčios sakramentus. Jo draugai stengėsi jį įtikinti, kad jisai taip elgdamasis labai klystąs, bet visi patarimai nuėjo veltui. Vieną dieną jisai išsirengė aplankyti įvairių savo rūmų. Kelionėje staiga jį užmušė apopleksija. Tarnai tuoj pašaukė artimiausią katalikų kunigą, bet jau buvo per vėlu. Turtuolis mirė be jokios atgailos. „Budėkite tat, nes nežinote, kurią valandą jūsų Viešpats ateis“ (Mat. 24, 42).

Teismas.

Po mirties - teismas. Tai yra katalikų tikėjimo tiesa. Netikėliai sako: „Jei kas miršta— su juo viskas miršta.“ Jie norėtų, kad taip būtų, bet patys dreba savo klaidų. Ir turi priežastį drebėti. Šiame pasaulyje niekas nenyksta. Patsai kūnas, nors supūsta, tačiau neišnyksta. Kaip gi gali mūsų siela, tas kilnus Sutvėrėjo veikalas, sunykti? Mūsų siela, būdama be jokios medžiagos gryna dvasia,.niekuomet nesunyks, bet gyvens per amžius.

Pagaliau, jeigu viskas su mirtimi pasibaigtų, kame būtų Dievo Teisingumas? Nes šiame pasaulyje nei dorybė, nei piktadarystė neužsitarnauja tinkamo atlyginimo. Visa bus atlyginta ateinančiame pasauly. Visi žmonės, visos tautos, ar apsišvietę, ar laukiniai, per amžius tikėjo į amžiną gyvenimą. Kiekvienu laiku bei kiekvienoj vietoj žmonių giminė gerbė ir meldėsi už numirėlius. Tvirtinti, kad žmogus neturįs sielos, reiškia įžeisti visų amžių žmonijos įsitikinimus. Paklydėliai, kurie tvirtina priešingai, turi suniekėjusį protą bei širdį. Jei kas pasakytų verkiančiam savo mirusio sūnaus tėvui ar našlaitei, puošiančiai žolynais savo motinos kapą, kad, „kas mirė, viskas su juomi mirė“, apgailėtieji

visiškai paskęstų gailestyje bei nusiminime. Tiktai bedievybė atima liūdinčiam paguodą ir viltį.

Po mirties — teismas. Kada visi verkia apleidusio šį pasaulį, velionis stoja prieš savo teisėją atsiimti užmokesties pagal savo darbus. O, kokia laimė būti pagirtam paties dangiško Teisėjo už kasdieninius darbus, ir kokia baisi nelaimė pasmerkto nusidėjėlio! Vienas Paryžiaus universiteto daktaras iš viršaus padoriai gyveno. Prieš savo mirtį priėmė visus š. Bažnyčios sakramentus. Būdamas universiteto profesorium, buvo labai garsus ir turėjo daug draugų, kurie susirinko jam paskutinį kartą patarnauti. Per pamaldas, kai kunigai giedojo psalmes, lavonas atsistojo karste ir garsiai sušuko: „Aš esu nuteistas!“ Visi žmonės persigandę išbėgiojo, atidėdami laidojimą iki rytojaus. Antrą dieną atsikartojo tas pats atsitikimas. Palaidojimas liko atidėtas trečiai dienai. Trečią dieną vėl lavonas pakilo savo karste ir ištarė šiuos baisius žodžius: „Aš esu prakeiktas!“ Vienas iš jo mokinių bei draugų, vardu Bruno, su savo kitais penkiais draugais taip persigando, kad tuoj išsižadėjo pasaulio ir apsigyveno Dauphine kalnuose, kur įkūrė kartūzų vienuolyną ir patsai liko dideliu šventuoju.

Be paprasto, arba pomirtinio teismo, bus dar vienas — paskutinis teismas, kuriame visi

pasaulio žmonės stos antrą kartą prieš savo Teisėją — Jėzų Kristų. Ar tasai Teisėjas Dievas, kuris šiandie daugelio apleistas, nepareikalaus toje paskutinėje dienoje savo pamintų teisių? Išganytojas parodys visiems, kad Jisai kentėjo už visus, net piktadarius bei paklydėlius, laukdamas jų atgailos. Jisai atlygins visiems savo ištikimiems tarnams, kurie, panašiai į savo Mokytoją, buvo persekiojami, nužeminti ir paniekinti. Išganytojas vieną dieną parodys piktadarių niekšybes, kurie šiandie savo nuodėmėse persekioja ir spaudžia Kristaus sekėjus.

Š. Aulelija, kankinama už katalikų tikėjimo išpažinimą, šiais žodžiais atsiliepė į šalią stovintį kankintoją Kalpurniją: „Žiūrėk į mane, tirioni! Įsidėmėk mane gerai, kad galėtumei pažinti paskutinėje dienoje prieš Kristaus teismą! Mudu abu tenai pasirodysime: aš — atsiimti garbės vainiko už savo kančias, tu — amžinos bausmės už savo beširdiškus kankinimus“. Jinai neklydo... Pasaulio pabaigoje angelų trimitai surinks Juozapato pakalnėje visas žmonių gimines. Susirinkusieji išvys Dievo Sūnų visoje Jo garbėje bei galybėje. Sėdėdamas ant savo sosto, pasiųs angelus atskirti gerųjų nuo piktųjų. Tuomet visų akys atsivers. Tas, kuris tyčiojosi iš tikėjimo ir jo pareigų, kuris žmonių akyse buvo geras, pamatys save kairėj. Kai avys bus atskir-

tos nuo ožių, atsiskleis gyvenimo knygos — žmonių sąžinė. Visi susirinkusieji, žmonės ir angelai, pamatys kiekvienos sielos padėtį: jie matys sunkybę ir niekšybę visų nuodėmių, padarytųjų nuo pradžios lig amžių pabaigos.

Dovydas norėjo paslėpti savo paleistuvystę. Atėjo pranašas Natanas ir tarė: „Tu padarei nuodėmę slapta, bet aš šiuos dalykus parodysiu viso Izraeliaus akivaizdoje ir saulės šviesoje". Štai ką paskutinėje teismo dienoje Dievas pasakys piktiemsiems. Jų aukos, nakties tamsuma skųs juos. Akmens, jų pačių namai, nedorybių liudytojai, kalbės prieš juos. Kai viskas, net giliausios paslaptys, bus apreikštos, Jisai duos savo ištarmę, tą ištarmę, kuri pasiliks per amžius. Su neišpasakyta meile Išganytojas tars teisingiesiems: „Ateikite, mano Tėvo palaimintieji, paveldėkite jums nuo pasaulio įkūrimo prirengtą karalystę" (Mat. 25, 34). Paskui Jis atsilieps į tuos, kurie stovės kairėj. Jeigu Alyvų Darže Jisai nutrenkė ant žemės atėjusius Jo suimti kareivius, ištardamas: „Aš esu!" — kas bus paskutinėje dienoje, kada savo pilname teisingume ištars į nusidėjėlius: „Aš esu!" Aš, jūsų Sutvėrėjas, kuriam niekuomet netarnavote ir kurio niekuomet nemylėjote. Eikite šalin nuo manęs, prakeiktieji, į amžinąją ugnį, kuri prirengta velniui ir jo angelams" (Mat. 25, 41).

Kur mes būsime toje baisioje valandoje: ar dešinėj, ar kairėj? Kokia ištarmė mūs laukia? Ištarmės plunksna dar mūsų rankose! Patys parašykime tą svarbų sakinį! Jei darysime blogai, būsime pasmerkti, jei darysime gerai, turėsime amžiną dangaus laimę. Pasmerkime patys save tikru gailesčiu už savo nuodėmes, tuomet Dievas savo teisme mūsų nepasmerks.

Š. Dvasia ir Katalikų Bažnyčia.

Š. Dvasia yra trečias Švenč. Trejybės Asmuo. Š. Dvasia yra Dievas, kaip Tėvas ir Sūnus, nuo kurių Ji paeina. Šie trys Asmenys yra vienas Dievas. Nors Dievo darbai yra bendri visiems trims Asmenims, vis dėlto mes priskiriame Tėvui galybę, kaipo pasaulio Sutvėrėjui, Sūnui išmintį, kaip žmonijos Atpirkėjui, ir š. Dvasiai meilę, kaip mūsų sielų Pašventėjui. Dievas savo išmintimi suderino Atpirkime teisingumą su gailestingumu.

Š. Dvasia, kuri kiekvieną stiprina Sutvirtinimo sakramentu, nužengė ant apaštalų Sekminių dieną, š. Dvasios atsiuntimo dieną. Pagal Išganytojo įsakymą, po Jo įžengimo į dangų apaštalai su Švenč. Jėzaus Motina Marija buvo susirinkę Paskutinės Vakarienės kambary, pra-

leisdami laiką maldoje ir laukdami š. Dvasios.

Ir štai dešimtą dieną „Ūmai pasigirdo iš dangaus ūžimas, lyg kad kilstančio smarkaus vėjo, ir pripildė visus namus, kuriuose jie sėdėjo. Jiems pasirodė pasidalinę tarsi ugnies liežuviai ir ant kiekvieno iš jų nusileido po vieną. Visi jie *pasidarė* pilni šventosios Dvasios ir ėmė kalbėti visokiomis kalbomis, taip kaip š. Dvasia jiems davė prabilti. Jeruzalėje buvo apsigyvenusių žydų, žmonių dievobaimingų iš visų po dangumi esančiųjų tautų tarpo. Kilus ūžimui, susiėjo minia ir nežinojo, ką manyti, nes kiekvienas girdėjo juos kalbančius savo kalba. Visi buvo be galo nustebę ir kalbėjosi tarp savęs: Štai, argi ne visi šitie, kurie kalba, galiliejiečiai? Tai kaip gi kiekvienas mūsų girdime savo gimtąją kalbą? Mes partai, mėdai, elamiečiai Mėzopotamijos, Judėjos ir Kapadokijos, Ponto ir Azijos, Prigijos ir Pampilijos, Aigipto ir prie Kyrėnos esančiojo Libijos krašto gyventojai, ateiviai romėnai, kaip žydai, taip ir naujatikiai, krėtiečiai ir arabai, girdime juos mūsų kalbomis skelbiančius didžius Dievo veikalus“ (Apd. 2, 2—11). Tuo pačiu laiku Petras apsakė jiems apie prisikėlusį iš numirusių Jėzų. Po pirmojo pamokslo buvo pakrikštyti trys tūkstančiai žmonių; po antrojo š. Petro pamokslo atsivertė prie Kristaus penki tūkstančiai. Ir nuo šio laiko matome naujus krikščionis, parduodan-

čius savo turtus, gyvenančius bendrai, praleidžiančius laiką maldose, šlovinančius Dievą ir duodančius visiems kilniausių krikščionystės pavyzdžių. Tikinčiųjų skaičius augo kasdien. Tokia buvo pradžia tos Bažnyčios, kurią įkūrė Jėzus Kristus ir pašventė š. Dvasia. Š. Bažnyčia susideda iš tikinčiųjų, išsisklaidžiusių po visą pasaulį. Ji yra kilni draugija, kurios galva yra Jėzus Kristus ir ant žemės Jo vietininkas š. Tėvas, š. Petro įpėdinis. Ji yra panaši į kitas žmonių draugijas, tik kilnesnė, nes vienintelė draugija, įsteigta paties Jėzaus Kristaus. „Man duota visa valdžia danguje ir žemėje“ (Mat. 28, 18), tarė Jėzus, įsteigdamas savo Bažnyčią. „Kaip Tėvas mane siuntė, taip ir aš jus siunčiu “ (Jon. 20, 21). Tokiu būdu Dievo galybė yra pavesta Bažnyčiai, kuri galėtų suteikti žmonėms amžiną laimę, nes šiam tikslui Dievas ją įsteigė.

Žmonių draugijų tikslas yra laikinė žmogaus gerovė. O Bažnyčia turi tikslą vesti žmogų į amžiną laimę. Bažnyčia praneša visas kitas draugijas, kaip siela praneša kūną, kaip dangus — žemę. Visose visuomenės aplinkybėse Bažnyčia, kaip aukštesnė už kitas valdžias, turi turėti pirmenybę. Krikščionys valdovai ir liaudis turi būti Bažnyčiai paklusnūs.

Pats Įsteigėjas suteikė jai teises mokyti vi-

sas tautas. Nė vienas žmogus negali atimti jai šių teisių. Ir ji gali mokyti ne tiktai dieviško, bet ir visų pasaulinių mokslų, kurie sutinka su dievišku, nes Dievas yra visų mokslų Viešpats. Ir, jeigu kiti, išskiriant Bažnyčią, įsteigia mokyklas, Bažnyčia turi teisę prižiūrėti jų mokslą, kad mokiniai neišklystų iš tiesos kelio. Bažnyčia yra apsaugota š. Dvasios globa. Mūsų Viešpats Jėzus Kristus tą dievišką globą prižadėjo Bažnyčios galvai, š. Petrui, kai pasakė: „Aš prašiau už tave, kad tu nenustotum tikėjimo; todėl tu kada nors grįžęs stiprink savo brolius“ (Luk. 22, 32), kada jie svyruoja, — „Tu Petras, ir ant tos uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią ir pragaro vartai jos nenugalės“ (Mat. 16, 18). Štai Katalikų Bažnyčios tiesos!

Bažnyčia turi savyje visus tikinčiuosius, kurie, klausydami š. Tėvo, š. Petro įpėdinio, kurį mūsų Išganytojas padarė matoma š. Bažnyčios galva, ir vyskupų, kurie, susivieniję su š. Tėvu bei kitų apaštalų įpėdiniais, tiki į viską, ką Dievas apreiškė, ir naudojasi Jėzaus Kristaus įstatytais sakramentais, be kurių žmogus negali pasiekti antprigimtinį gyvenimą.

Tie, kurie neklauso Bažnyčios viršininkų, yra atskalūnai; kurie netiki į Dievo apreikštas ir suteiktas tiesas, yra netikėliai. Tie, kurie nepriiminėja š. Bažnyčios sakramentų, turi vien ka-

taliko vardą: jie yra iškrypę iš tiesos kelio, nes tiktai su pagalba sakramentų žmogus gali įgyti amžiną gyvenimą ir regėti savo dangiškąjį Sutvėrėją veidas į veidą. Be sakramentų nėra išganymo, nebent kas trokšdamas negalėtų jų priimti. Pavyzdžiui, jei atskalūnas arba netikėlis yra geros valios, apšviestas ypatinga Dievo malone, jaučia savo širdyje troškimą Dievą pažinti ir meldžia Jį, kad galėtų Jį kuomet regėti danguje; žadina savo širdyje tikėjimo, Dievo meilės, gailesčio aktus, prisipažindamas blogai padaręs, rūstindamas tokį gerą Tėvą, ir trokšta daryti viską, ko tiktai Dievas reikalauja. Šitas atskalūnas ar netikėlis bus tikras š. Bažnyčios narys, nors jisai neturėtų apie ją mažiausio supratimo, ir teismo dieną bus išteisintas.

Bet tenelaukia išganymo tas, kuris, žinodamas, kad š. Bažnyčia yra teisinga, nenori prie jos priklausyti! Neturės išganymo nei tas, kuris, pažindamas š. Bažnyčią, neatgailoja už savo nuodėmes, kuriomis sunkiai užrūstino gerąjį Atpirkėją. Mes žinome, kad Dievas, kuris trokšta kiekvieno žmogaus išganymo, neatsakys savo malonės nė vienam. Tokiu būdu tvirtai galima sakyti, kad „Be Bažnyčios nėra išganymo". Tik š. Bažnyčioje, priimantiems ar

bent trokštantiems priimti š. sakramentus, Dievas atleidžia nuodėmes.

Nuodėmes atleisti galią Dievas suteikė š. Bažnyčiai šiais žodžiais: „Kam nuodėmes atleisite, tam jos atleistos, ir kam sulaikysite, jos sulaikytos“ (Jon. 20, 23). Pirmgimį nusidėjimą sunaikina krikštas, kitus nusidėjimus — atgailos sakramentas.

Laimingi, kurie yra š. Bažnyčios nariais. Laiminga avija, kuri turi vieną ganytoją, š. Tėvą, š. Petro įpėdinį, Jėzaus Kristaus vietininką! Jokių atskalų sekėjai negavo iš Jėzaus Kristaus pasiuntinystės. Išganytojas suteikė savo pasiuntinystę apaštalams ir jų įpėdiniams, bet ne kitiems. Tie, kurie nėra pasiųsti Jėzaus Kristaus, įgijo savo valdžią ne tiesios keliu ir tokiu būdu jie yra, pagal paties Išganytojo žodžius, vagys, nes patys valdžią pasisavino-apsivogė. Š. Bažnyčia niekuomet jų nesiuntė apsakinėti š. Evangelijos, bet pašalino net iš savo narių skaičiaus. Kaip jie drįsta skverbtis į tą pasiuntinystę?

Jeigu jie, pašalinti iš š. Bažnyčios, skelbia, kad turį teisę apsakinėti Kristaus mokslą, teįrodo! Jie turi savo teises patvirtinti stebuklais, kokiais patvirtino Dievo pasiuntiniai. Kaip š. Erazmas sako, jie visi susirinkę nesugebėjo išgydyti šlubo arklio. Ši mūsų Išganytojo bei

apaštalų įsteigta š. Bažnyčia per amžius darė įvairiausių stebuklų bei žmogaus jėgas prašokstančių darbų.

Stebuklas yra mirtis penkiolikos milijonų kankinių, tarp kurių randasi moterų ir net silpnų vaikų, kurie žiauriai kankinami išpažino Kristų. Stebuklas yra visuomet persekiojama ir visuomet nugalėtoja š. Bažnyčia. Stebuklai yra milžiniški šventųjų darbai. Joks šventasis nebus kanonizuotas, jei jis nebus padaręs bent dviejų stebuklų. Jo šventenybė yra taip smarkiai tyrinėjama, kad net kai kurie atskalūnai, matydami to tyrinėjimo išmintingumą bei rimtumą, sugrįžo į Katalikų Bažnyčią. Šventieji gyveno ir buvo kanonizuojami visuose šimtmečiuose.

Stebuklai yra dieviškas antspaudas, kuriuo yra paženklinta š. Bažnyčia, kuri gali didžiuotis savo šventųjų sekėjų gyvenimu. Katalikų Bažnyčioje vienuolinis gyvenimas išlaikė visą pirmųjų krikščionijos amžių tyrumą bei kilnumą. Vienuoliai ir šiandien bendrai pasižymi aukštomis dorybėmis. Š. Katalikų Bažnyčia vienintelė išlaikė skaistybės dorybę, ta dorybę, kurią visos atskalos pamynė kojomis. Protestantai visose savo atskalose neįstengė surasti tokių gailestingųjų seserų, kaip katalikų, ir patys

jų vadai atsiskyrė nuo Katalikų Bažnyčios vien dėl to, kad galėtų vesti moteris.

Katalikų Bažnyčia gali didžiuotis priešų puolama. Visas pasaulis stoja prieš ją, kai tamsiausios atskalos yra nekliudomos. Visi biaurūs žmonių palinkimai veda su ja amžiną kovą, nes ji yra Tiesa ir Geras, nes yra viso blogo priešas. Kartą netikėliai paklausė La Harpe, kokį tikėjimą jis išpažįsta. „Aš esu krikščionis, atsakė užkalbintasis, o jūs neišpažįstate jokio". Tikėjimas tiems, prieš kuriuos kovoja doros, visokių dorybių ir gamtos teisių priešai, privalo būti ištikimas draugas.

Neatsižvelgdama į savo priešus, kurie dega neapykanta, š. Bažnyčia, kaip ir jos Įkūrėjas, Jėzus Kristus, žengia pirmyn, dalydama žmonijai Dievo malones. Ji, tarsi upė, gaivindama vandenimi savo krantus, gaivina ir kelia aukštyn civilizaciją ir savo darbais, pastangomis rūpinasi sumažinti žmonijos vargus bei nelaimes. Klasiką dainių Sofoklį jo paties vaikai, norėdami pagrobti turtus, apskundė, būk jis esąs pasiutęs. Tėvas, norėdamas save išteisinti, skaitė teisėjams savo paskutinį veikalą. Teisėjai, apvainikuodami seną dainių garbe, nubaudė jo vaikus, kaip jie užsitarnavo. Š. Bažnyčia, besigindama nuo savo niekšų vaikų arba kitų priešų, parodo š. Evangeliją ir savo darbus.

Š. Bažnyčios pastangomis vergai įgijo laisvę ir moterys pagarbą. Jos draugijoje vargdienis randa turtuolyje sau brolį. Visi, kurie ją persekioja ir neapkenčia, išvydę tiesos spindulį, ras joje gailestingą motiną, kuri atleis jiems kaltes ir atidarys dangaus vartus. Išsižadėti Katalikų Bažnyčios reiškia išsižadėti Dievo įsteigtojo tikėjimo, vienintelės išganymo vilties, išsižadėti dangaus. Kiekvienas teužsirašo giliai į savo širdį šias š. Bažnyčios paslaptis.

Enrikas IV, Prancūzijos karalius, buvo verčiamas savo draugų išsižadėti protestantų atskalos, kurioje jis buvo išauklėtas. Karalius paklausė vyskupus, ar jis galėsiąs būti išganytas, priėmęs katalikų tikėjimą. Vyskupai atsakė, kad jisai ne tiktai gali būti išganytas, bet kad be Katalikų Bažnyčios nėra išganymo. Tuomet jis klausė protestantų kunigužius: ar Katalikų Bažnyčia gali suteikti žmogui išganymą? Šieji atsakė, kad gali. „Tokiu būdu, tarė karalius, šiame svarbiame dalyke reikia rinktis tikresnį kelią“. Jisai išsirinko ne tiktai tikresnį kelią, bet vienintelį, nes Kristus įsteigė tiktai vieną Bažnyčią, kuri rūpinasi žmonių išganymu.

„Aš nekenčiu tų žmonių, kurie maino savo tikėjimą“, tarė kartą vienas protestantas didikas į kunigaikštį de Stolbert. „Aš irgi nekenčiu, atsakė kunigaikštis, ir, jeigu mano tėvukai

nebūtų tapę protestantais, man nebūtų reikėję dabar grįžti į Katalikų tikėjimą". Protestantas, kuris tampa kataliku, nemaino savo tikėjimo, tiktai sugrįžta prie to paties, iš kurio jo protėviai išklydo. Protestantai dažnai mėgsta kalbėti, kad nepritinką žmogui mainyti savo tikėjimą. Tačiau patys nesupranta, ar, geriau sakant, nenori suprasti, kad gyvena klaidoje. Argi buvo protestantai prieš 16 šimtmetį? Žinoma, ne! Jie patys tai patvirtina. Tokiu būdu jų bočiai buvo katalikai ir, pagal jų pačių nuomonę, jie turi grįžti į katalikų tikėjimą. Jeigu jie tvirtina, kad jų tėvukai yra buvę protestantais ir jie turį būti jais, tokiu būdu reikštų, kad stabmeldžiai blogai pasielgė, priimdami krikščionių tikėjimą. Vis dėlto protesantai siunčia savo misijonierius apsakinėti savo tikėjimo stabmeldžiams. Tokiu būdu jie patys klysta. Panašiai elgdamiesi. visi protestantai turi pirmi priimti Katalikų tikėjimą.

Prancūzijos ambasadorius Anglijoje sunkiai sirgo. Kai jis pasveiko, tūli Anglijos lordai (kunigaikščiai) jį klausė, ar jisai nebūtų gailėjęsis, kad jį būtų palaidoję tarp protestantų? „Ne, atsakė ambasadorius, aš būčiau vien meldęs iškasti man gilesnę duobę, tuomet aš būčiau tarp katalikų". Tikėjimas, kuris vakar prasidėjo, negali būti Kristaus įsteigtas. Jie tokius tikėji-

mus-atskalas vadina „reformacijomis“. Kur žmogaus protas?! Kaip galima vadinti tokį naują tikėjimą reforma, kuris sunaikina nekaltybę, pasninką, blaivybę, kuris atmeta sakramentus — moterystės, atgailos, kuris tvirtina, kad nėra jokios atgailos?! Būtų gal patogiau priklausyti prie tokio tikėjimo, kuris neigia pragaro buvimą, tačiau toks tikėjimas tikrai į pragarą nuves.

Vieną kartą pas Arso kleboną atsilankė svečias protestantas. Atsisveikindamas, klebonas svečiui padavė agnosėlį. „Tamsta, tarė svečias, nežinote. kad aš esu protestantas. Vis dėlto turiu viltį vieną dieną pamatyti kleboną danguje“. — „Kad mudu galėtuva susitikti danguje, atsakė klebonas, privalova pirma susivienyti ant žemės. Kur medis griūva, ten supūva!“. „Aš turiu tikėjimą, atkirto protestantas, juk Kristus pasakė: — Kas tiki į Mane, turi savyje amžiną gyvenimą“. — „Kristus daug daiktų pasakė: Tas, kuris neklauso Bažnyčios, tebūna tau, kaip pagonis ir muitininkas... Bus viena avidė ir vienas Ganytojas... Mano drauge! nėra dviejų kelių, kuriais galėtume eiti prie Dievo. Tėra vienas kelias, kurį mums nurodė pats Išganytojas!“ Šie keli palaiminto klebono išsireiškimai padarė tokį įsūpdį atskalūnui, kad jis netrukus priėmė katalikų tikėjimą.

Mūsų pareigos Katalikų Bažnyčioje.

Kaip kiekvienoje draugijoje, taip ir Katalikų Bažnyčioje yra vadai, kurie valdo, ir nariai, kurie klauso. Š. Bažnyčios vadai yra š. Tėvas ir vyskupai. Jos nariai yra tikintieji. Šie turi savo vadus mylėti, gerbti ir jų klausyti. Kiek yra sielų, kurios nepažįsta š. Bažnyčios ir kurios dėl šios priežasties neįeis į dangaus Karalystę!

Dievas suteikė mums malonę būti katalikais. Koks nedėkingumas nemylėti š. Bažnyčios, kuri mums nurodo kelią į rojų ir kuri suteikia tiek daug įvairių malonių!

Mums gimus, š. Bažnyčia padarė mus Dievo vaikais. Ji mus moko Dieviško mokslo. Ji mus prikelia iš mūsų nuodėmių. Ji mums suteikia stiprybės mūsų varguose bei sopuliuose, ypač paskutinėje mūsų gyvenimo valandoje. Argi mes neprivalome Ją mylėti? Bourgogne parlamento prezidentas Fremiot dažnai pasiklupdydavo savo vaikus ir taip karštai juos mokydavo katalikų tikėjimo, kad vaikučiai net verkdavo. Jo duktė, Joana de Chantal, kuri įkūrė Vizitiečių vienuoliją, būdama šešiolikos metų, graudžiai verkdavo, žiūrėdama į katalikiškas protestantų sugriautas bažnyčias. Kuomet tėvai įkvėps savo vaikams tokią š. Bažnyčios meilę?

Darbuokimės didesnei š. Bažnyčios garbei ir jos išaukštinimui. Kai ją priešai užgauna, tepakyla kiekvienas krikščionis jos ginti. Š. Kotryna iš Sienos buvo vieno neturtingo tepliorįaus duktė. Ji visą savo gyvenimą praleido, pasivesdama Bažnyčios gerovei. Su šiuo tikslu Kotryna nesibijojo prieiti nei prie Europos karalių, nei prie vyskupų, nei prie šv. Tėvo. Ji įtikino šv. Tėvą mesti Avignoną ir grįžti į Rymą.

Jei mes nesugebame tiek padaryti, kiek ji yra padariusi, — mes galime bent melstis. „Teateinie tavo karalystė, Viešpatie!“. Mes galime prisidėti prie bažnyčių pagražinimo, žolynais puošdami jos altorius. Magdalena išliejo ant Viešpaties kojų brangių aliejų, ir už tą savo darbą yra visų šlovinama. Mes galime savo šventu gyvenimu duoti pavyzdį kitiems. Turtingesni gali šelpti Bažnyčią, pavargėlius, prisidėti prie š. Petro skatiko. Š. Bažnyčios garbė bei pasididžiavimas tai jos vaikų doras, šventas gyvenimas. Katalikų blogas gyvenimas teršia š. Bažnyčios vardą.

Ne vien mylėti, mes turime ir gerbti jos vadus. Jie yra Dievo pasiuntiniai, Jo tarnai. Išganytojo vietininkas ant žemės turi teisę būti mūsų gerbiamas. Nors atsirastų tarp kunigų ir koks blogas asmuo, mes neturime jo niekinti ar jį išjuokti, bet melstis, kad Dievas jo pasigailė-

tų ir apšviestų jo protą. Kai Tours'o vyskupas š. Martynas atsilankė pas imperatorių Maksminą, jo moteris, rodydama didelę pagarbą, pati tarnavo jam prie stalo. Po valgio likusius nuo jo duonos trupinėlius, ji surinko, tarsi brangiausias liekanas. Niekuomet neprisidėkim prie tų, kurie niekina š. Bažnyčios tarnus. „Jeigu koks kunigas prasižengtų, išsireiškė kartą imperatorius Konstantinas, aš jį pridengčiau savo švarku, kad paslėpčiau jo kaltę nuo kiekvienos akies!" Airijos išvaduotojas Danielius O'Connell niekuomet neatvykdavo į parlamentą be kunigo. Viešuose pokyliuose jis visuomet pavesdavo kunigui garbės vietą, net ir protestantų draugijoje, ir niekuomet nesisėsdavo, ligi kunigas palaimindavo valgius.

Be pagarbos, mes privalome reikšti ir paklusnumą. „Nes nėra valdžios, kaip tik iš Dievo, pasakė š. Povilas. Taigi, kas priešinasi valdžiai, tas priešinasi Dievo sutvarkymui" (Rom. 13, 1—2) ir užsitraukia ant savęs Dievo rūstybę. Niekas neturi tokios valdžios, kokią Dievas yra suteikęs š. Bažnyčiai. „Kaip Tėvas mane siuntė, taip ir aš jus siunčiu" (Jon. 20, 21), pasakė mūsų Išganytojas. „Kas jūsų klauso, tas manęs klauso, kas jus niekina, mane niekina" (Luk. 10, 16). „Jei jis nepaklausytų Bažnyčios, tebūna jis tau, kaip pagonis ir muitininkas"

(Mat. 18, 17). Ką ši galybė paliečia? Visas krikščioniškas tautas. „Karalystė, kuri tau netarnaus, pasakė Viešpats, pražus“ (Iza. 60, 12). Nespėjo Afrika užmiršti š. Bažnyčios, kaip pavirto laukinių tautų šalimi.

Kai Napoleonas I paskelbė kovą Bažnyčiai, jis buvo ekskomunikuotas. Perpykęs imperatorius sušuko: „Gal š. Tėvas mano, kad dėl pasmerkimo ginklai iškris iš mano kareivių rankų?“ Po kiek laiko Napoleonas su savo armija, šešiais šimtais tūkstančių kareivių, išsiruošė į Maskvą. Rusai su savo kareivija traukėsi atgal. Jis nieko negalėjo užklupti. Jo kareiviai, prislėgti šalčio ir bado, paleido ginklus iš rankų ir patys žlugo Rusijos snieguose. Vargu dvidešimt tūkstančių kareivių besugrįžo į savo tėvynę.

Š. Bažnyčios valdžia siekia kiekvieną pakrikštytą sielą, tai yra, apie tris šimtus milijonų katalikų ir keletą šimtų milijonų atskalūnų bei paklydėlių. Vargas tam, kuris išsižadėtų lengvučio Kristaus jungo!

Šis paklusnumas verčia priimti š. Bažnyčios mokslą, kuris yra paties Jėzaus Kristaus mokslas. Š. Bažnyčia, globojama Išganytojo galybės, negali nieko pridėti nei atimti, ką Jai suteikė Jėzus Kristus. Š. Bažnyčios mokslą mes išmokstame iš katekizmo, kurį turime skaityti,

jei galima, kasdien. Šito tatai moko mus klebonai, visi kunigai, vyskupai ir pats š. Tėvas. Šie dalykai mus lengvai įtikina, kad š. Bažnyčia mus moko tiesos. Viena mums pasilieka: visa siela bei širdimi atsiduoti tam šventam mokslui.

Šis paklusnumas, antroje vietoje, verčia mus pildyti š. Bažnyčios įsakymus. Paprastos draugijos turi savo teises, kurių nesuprantamas vietas aiškina draugijos valdyba. Panašiai š. Bažnyčia sprendžia ir aiškina savo teises. Mes turime atminti, kad su š. Bažnyčia yra jos Įkūrėjas „per visas dienas iki pasaulio pabaigai". (Mat. 28, 20). Tokiu būdu ji savo sprendimuose niekuomet neklysta. Š. Bažnyčia, tarsi mieliausia motina, rūpinasi savo vaikais ir reikalauja iš jų vien tas pareigas vykdyti, kurias įsakė vykdyti pats Jėzus Kristus. Ištikimai vykdydami š. Bažnyčios pareigas, ruošiame sau kelią į amžiną dangaus laimę. Vargas tam, kuris nustoja pildyti š. Bažnyčios pareigas, nes jisai nustoja būti krikščionis!

Šventųjų bendravimas.

Š. Bažnyčia dalinasi į tris dalis: kariaujanti, kenčianti ir besilinksminanti. Kariaujančioji Bažnyčia yra ant žemės; ji kovoja su išganymo priešais. Kenčiančioji Bažnyčia yra skaistykloje ir besilinksminančioji — danguje. Šios trys dalys yra tarsi trys Dievo Bažnyčios mūrų akmens, sulipinti meilės ryšiu. Ši tiesa yra mūsų paguoda ant žemės. Šventieji yra mūsų broliai. Mes turime gerbti tą garbę, kurią jiems Dievas suteikė, džiaugtis jų laime ir naudotis tomis Dievo malonėmis, kurias galime įgyti per jų užtarimą. Tai yra tikėjimo tiesa. Koks yra suraminimas, atsiminus, kad mes danguje turime dar giminių, kurie užtaria už mus savo maldomis ir su kuriais vieną dieną patys pasimatysime! Beveik kiekvienoje katalikiškoje šeimoje yra šventųjų. Kūdikiai, numirę po krikšto, stačiai eina į dangų. Jei mūsų tėvai kenčia skaistykloje, mes galime jų kančias sumažinti savo maldomis ir gerais darbais. Yra galimas daiktas, kad jie savo maldomis gali išmelsti mums Dievo malonių. Katalikiškas mokslas, tokiu būdu, kilniausiai sutinka su žmogaus širdies jausmais.

Š. Bažnyčios gerybės yra bendra visų jos vaikų nuosavybė, nes visi vienijasi Kristuje, pri-

imdami š. Krikštą arba švenč. Jo Kūną bei Kraują. Kiekvienas tikintysis gali naudotis visais Sakramentais, kuriuos Išganytojas įsteigė žmonėms išganyti.

Dar yra kita šventųjų bendravimo rūšis — naudojimasis gerais darbais visų tikinčiųjų, kurie yra š. Bažnyčioje. Kaip vienas žmogaus kūno narys naudojasi kitų narių sveikata bei pagalba, taip kiekvienas tikintysis, kuris yra Dievo malonėje, naudojasi visais gyvųjų bei mirusiųjų gerais darbais. Tie tikintieji, kurių sąžinė suteršta mirtinais nusidėjimais, ne visai dalyvauja Dievo malonėje. Tikinčiųjų maldos pagelbsti jiems pakilti iš savo nuodėmių. Visi tikintieji, nors ir mirtinoje nuodėmėje, naudojasi malonėmis, kurių netikėliai ar atskalūnai negauna. Kilniai sutvarkytoje šeimynoje vienas šeimos narys gelbsti kitą.

Kaip malonu atminti, kad mūsų nepasisekimuose mus gelbsti visos tikinčiųjų sielos šiame pasaulyje! Kiek drąsos įgauna kareivis, matydamas save tarp narsių. jaunų vyrų, kurie suteiks viens kitam pagalbos kovai laimėti. Kaip karštai turime melstis, atmindami, kad mus gelbsti pati š. Bažnyčia! Tryliktame šimtmetyje gyveno vyskupas kankinys, š. Frukuozas, kurį už krikščionių tikėjimo išpažinimą stabmeldžiai nuteisė mirti. Kankinimo valandą priėjo

prie jo vienas krikščionis ir, paspaudęs ranką, paklausė: „Ar atsiminsi mane pas Dievą?“ — „Tai mano pareiga, atsakė kankinys, atsiminti visą Katalikų Bažnyčią, kuri tiesiasi nuo rytų ligi vakarų!“ Nuėję į dangų, rasime savo tėvus, gimines ir pažįstamus, kurie maloniai lauks mūs ateinančių. Paskutinę teismo dieną visų žmonių kūnai prisikels į gyvenimą. Mirtis yra kalėjimo padėtis, kuri ne ilgai tetruks. Žmogaus siela, mirties valandą atsiskyrusi, vėl susivienys su kūnu. Dievo galybė taip surėdys, kad mūsų kūnas, susivienijęs su siela, gyvens per amžius.

Kūno iš numirusių atsikėlimas.

Ar ne lengviau atnaujinti žmogaus gyvybę, negu ją suteikti? Kas gali apriboti Dievo galybę? Argi ji turi ribas? Kokiu būdu numirėliai atsikels? Š. Povilas pats užduoda šiuos klausimus, į kuriuos pats ir atsako: „Neišmanėli! ką tu sėji, neatgyja, jei pirma neapmiršta. Ir ką tu sėji, sėji ne būsimąjį kūną, bet vien tik grūdą, pavyzdžiui, kvietį, ar kokį kitą. Bet Dievas duoda jam kūną, kaip jis nori“ (I Korint. 15, 36 — 38). Š. apaštalas, norėdamas pažymėti, kad teisingųjų kūnai nebus panašūs į pasmerktųjų, štai ką sako: „Visi, tiesa, kelsimės, bet ne

visi būsime permainyti“ (ten pat, 51). Tiktai tikintieji įgis garbingo kūno ypatybes: ryškumą, vikrumą, laisvumą nuo kentėjimų ir švelnumą. Tikintieji, pagal tai, ką bus užsitarnavę, skirsis į daugelį skyrių, kaip žvaigždės skiriasi nuo viena kitos savo skaistumu. Laimingi, kurie marina savo kūną aštria atgaila!

Kada Reimse buvo suruoštas su didžiausiomis iškilmėmis karaliaus Karoliaus VII vainikavimas, Joana d'Ark stojo svečių eilėse, laikydama vėliavą, kurią ji nešiojo kovų laukuose. Kai kurie asmenys norėjo tą vėliavą išmesti, nes ji buvo suplėšyta ir labai purvina. Joana atsakė: „Palikite ją man! Kovų laukuose ji yra su mumis, tegu dabar drauge linksminasi!“ Šis kūnas, kuris kentėjo, kariaudamas už dangų, turės teisės linksmintis sielos laimėje.

Kai netikęs karalius Antiochas vertė septynis Makabiejų brolius ir jų motiną valgyti Dievo įsakymais uždraustą mėsą, jie atsakė: „Mes pasirengę verčiau mirti, negu peržengti Dievo įsakymus!“ Tuomet budeliai paėmė vyriausiąjį, numovė jam nuo galvos odą, nukirto rankas ir kojas. Bet, kada nieko negelbėjo, budeliai kankinį sudegino.

Antras iškentėjo panašias kančias irgi su neišpasakytu rimtumu. Merdėdamas jis tarė budeliui: „Tu, didžiausias piktadari, atimi mums

gyvybę, bet pasaulio Karalius prikels tuos, kurie miršta už Jo įsakymus, į amžiną gyvenimą“.

Trečias brolis, prieš duodamas nupiauti savo liežuvį, ištiesė rankas ir tarė: „Man jas suteikė Dangus, bet dėl Dievo aš jų dabar neapkenčiu, nes turiu viltį, kad Jisai man jas vėl sugrąžins“. Karalius Antiochas ir kiti su juo buvusieji negalėjo atsistebėti tokiu jų tvirtumu. Kiti keturi broliai su savo motina baigė šį gyvenimą panašiomis kančiomis. Tesunaikina atsikėlimo viltis, jei bent ne mūsų gyvybę, tai nors mūsų blogus palinkimus!

Dangus.

Dangus yra vieta, kurioje Dievas suteikia gausų užmokestį tiems, kurię miršta Jo malonėje, arba kurie neturi nieko kentėti skaistykloje. Danguje nėra nei skausmų, nei vargų. Kiekvienas išrinktasis tenai atsilsi nuo sunkių gyvenimo darbų. Saulė daugiau nekaitins deganČiais spinduliais jų veidų. Jie nejaus nei troškimo, nei bado, nei ligos, nei mirties. Nebus jokių atsiskyrimų, jokių sopulių. Viešpats nušluostys nuo jų akių ašaras. Nereiks jiems stoti į kovą su savo priešais, blogais palinkimais. Nereiks drebėti, kad neprarastų savo sielos, kad

neužmirštų savo gerojo Dievo ir nebūtų nuo Jo atskirti.

Kurie bijosi kančių, tesistengia ieškoti Dievo karalystės, nes tiktai tenai mes būsime laisvi nuo kančių. Tesilinksmina ta kilnia viltimi tos sielos, kurios kantriai kenčia šio pasaulio vargus. Visuomet po dejavimų bei ašarų Dievas suteikia linksmybės. Danguje minėsime savo kentėjimus, kaip keleivis, pasiekęs prieplauką, mini kelionės audras ar kareivis kovas.

Danguje žmogaus siela po atsikėlimo ir kūnas, kai susivienys su siela, įgis visa gera. Žmogaus sielos linksmybė yra pažinti Tiesą, mylėti Gera ir įgyti šiuodu turtu nuosavybėn. Svarbiausia malonė, kurią Dievas suteikia savo išrinktiesiems ir kuri praneša žmogaus supratimą, yra matyti tą gerąjį Dievą veidas į veidą. Šiame pasaulyje mes matome Dievo stebuklus ore, ant žemės ir vandenyje. Šiais daiktais įsigyjame mažą pažinimą visagalio Sutvėrėjo galybės, didybės ir išminties, bet Jo paties, nei Jo Būtybės mes nematome. Danguje matysime, anot š. Povilo, Jį veidas į veidą. Mes suprasime Jo dieviškas ypatybes, Jo šventumą, gerumą, kilnumą ir teisingumą. Mes suprasime Š. Trejybės paslaptį bei Dievo prigimtį. Mes suprasime kilnumą tų paslapčių, kurias mums apreiškė tikėjimas, ir kurių mes dabar nesupran-

tame. Dievo Apvaizdos elgesys, kuris ne kartą dabar mus stebina, bus mums apreikštas visoje savo pilnumoje. Tuomet mes suprasime, kad kiekvienas mūsų gyvenimo atsitikimas buvo taikintas didesnei Dievo garbei bei mūsų pačių sielos gerovei. Š. Fulgencijus, matydamas senovės Romos imperatoriui pasitikti ruošiamas iškilmes, sušuko: „Jeigu šios iškilmės tokios kilnios, tai kokios turės būti danguje pas Dievą!" O, Viešpatie, parodyk savo veidą — ir mes gyvensime!

Čia ant žemės Dievo pažinimas yra netobulas, ir mes Jį mylime netobulai. Danguje, Dievo apšviesti, Jį mylėsime tobula meile. Daugiau tikėjimo nebus. Mes viską matysime savo akimis. Nebus vilties, mes jau būsime viską įgiję. Mūsų širdis dengs tyra, pilna ramumo meilė, kuri truks per amžius.

Valia visiškai atsiduos Dievui ir Dievas duos save pažinti žmogui. Ir šiame Dievo bei Jo kūrinių susivienijime koks bus atilsis, linksmybė ir džiaugsmas! Paveldėdami Dievą, įgyjame viską. Ko trūksta tam, kuris turi visa Gera? Matydami, mylėdami ir paveldėdami Dievą, mes liksime į Jį panašūs — galingi, laimingi, amžini, nepaliečiami nei nuodėmės, nei kentėjimų, nei mirties. Tesilaiko šios žemės tas, kuris nenori gauti Dievo amžinai. Bet tyrai ir kilniai sielai ką

reiškia visi šio pasaulio turtai bei linksmybės, palyginant su dangiška laime!

Kūnas po savo atsikėlimo irgi atras danguje savo užmokestį. Neminint jau apie garbingo kūno ypatybes, apie kurias buvo aukščiau minėta, kiekvienas mūsų jausmas gaus sau amžino pasigėrėjimo. Mūsų akys džiaugsis Rojaus grožybėmis. Nejaugi Dievas, kuris taip kilniai surėdė šį pasaulį, kuriame gyvena teisingieji ir nusidėjėliai, nesutvertų tos amžinos garbės tūkstančius kartų kilnesnės? Kokia šviesa gali susilyginti su atsikėlusiu Dievo Sūnumi, kurio spindėjimas, tarsi saulė, tvaska naujame rojuje! Kokia garbė gali būti sulyginta su ta, kuri apsupo nekaltą Mariją, kurią šventa Dvasia jau ant žemės pripažino skaisčiausia? Šalia mūsų Išganytojo ir Jo Motinos chorai angelų, minios apaštalų, kankinių, išpažintojų, mergelių. Jie visi garbina Aukščiausiąjį. Koks kilnus, žavėtinas reginys!

Karalius, kuris buvo išrinktos Dievo tautos priešas, pasiuntė pranašą Balaamą ant kalno, kad jis, žiūrėdamas į žydų stovyklą, keiktų. Pranašas, pamatęs gražiausią reginį — žydus, apsupusius Arką, — sušuko: „Koks kilnus tavo šventnamis, Jokūbai, ir tavo šėtros, Izraėliau!“ Su kokiu širdies karštumu mes sušuk-

sime, pamatę tikrąjį Dievo šventumą bei išrinktųjų minias!

Mūsų ausys bus sužavėtos šventųjų bei angelų giesmėmis. Danguje, kurio žemiškas rojus buvo vien paveikslas, visi kvėpuos maloniausių žolynų dvelkimu. Liežuvis ras pasitenkinimo, šlovindamas Viešpatį, pritariant šventųjų giesmėms. Tobula meilė, kurią kiekvienas jaus savo sieloje, suteiks visiems neapribotą laimę. Argi motina ne linksmesnė, matydama savo vaikus linksmus-laimingus? Mes ten sutiksime tuos, kurių dabar verkiame. Tėvai sutiks savo vaikus, našlaičiai savo tėvus. Dangus yra amžinos ramybės vieta.

Krikščionių persekiojimo laikais, viešpataujant Morkui Aurelijui, apie 160 metus buvo įmestas į kalėjimą Valerijanas, š. Cecilijos vyras, ir jo brolis Tiburcijus. Karininkas Maksiminas, kuriam buvo pavesta nužudyti pasmerktuosius, atidaręs kalėjimo duris, išvydo stebėtiną reginį. Abudu kaliniu klūpojo su pakeltomis akimis į dangų, tylėdami didžiausiame ramume. Jųdviejų jaunystė, aukšta kilmė, nekaltumas ir ramumas taip palietė kareivio širdį, kad jis pradėjo verkti. „Ko tu verki?“ paklausė jį kaliniai. „Aš verkiu, kad judu tokiu jaunu, turtingu ir iš tokios aukštos giminės turite mirti“, atsakė užkalbintasis. „Neužsivilk, Maksiminai, mudu esa-

va krikščioniu. Palikdami šį pasaulį, krikščionys įgyja kitą, — kuriame mirties nėra". — „O, kad jūsų žodžiai būtų teisingi!" — „Jeigu prižadi likti krikščioniu, pats pamatysi tą tiesą mūsų mirties valandoje!" Maksiminas prižadėjo. Kada kankiniu buvo nukirstu, Mąksiminas pamatė jųdviejų apšviestas amžina garbe sielas, kurias angelai nešė į dangų. Maksiminas tuoj prisipažino esąs krikščionis ir netrukus mirė kankinio mirtimi.

Turime trokšti dangaus ir vengti kiekvieno nusikaltimo, kuris galėtų mums čia pakenkti. Turime savo pastangomis, darbu įgyti dangų. Turime melstis, dažnai eiti prie šv. sakramentų, laikytis Dievo bei š. Bažnyčios įsakymų ir daryti gerus darbus. Kuris nori įgyti dangų — įgis. Dangui įgyti nereikia nei sveikatos, nei mokslo, nei turtų. Gera valia ir Dievo malonė yra dangaus raktai. Kas nesigailėtų tų, kurie dėl niekniekių apleidžia dangaus karalystę! Makedonijos karalius Lyzimakus, baisiai ištroškęs, išdavė save ir visą savo kariuomenę priešams, kad gautų stiklą šalto vandens. Vandenį išgėręs, pažvelgė į tuščią stiklą ir tarė: „Už menką užsiganėdinimą aš praradau viešpatystę!" Ir tą patį tuščią stiklą jis pripildė savo ašarų. Ir jūs kartą apsiverksite karčiomis ašaromis, kad dėl menkų smagumų praradote dangų.

Sekime pavyzdžiu Anglijos kanclerio Tomo Moro. Jisai, nenorėdamas išsižadėti katalikų tikėjimo, liko įmestas į kalėjimą ir pasmerktas mirti. Kalėjime jį atlankė jo žmona. „Kodėl, tarė ji, tu negali ištarti kelių žodžių, ir apsaugotum savo gyvybę?“ — „Kaip tu manai, paklausė vyras, kiek metų dar aš galėčiau gyventi?“ — „Pagal tavo sveikatą mažiausia dvidešimt!“ — „Koks neišmintingas patarimas! Dėl dvidešimt metų prarasti amžinybę! Niekuomet!“ Ir jis linksmai mirė už savo tikėjimą. Verčiau praraskime viską, kad tik pelnytume dangų.

Skaistykla.

Žmonės, kurie miršta kasdieniniuose nusidėjimuose, negali įeiti į dangaus karalystę ir taipogi nėra pasmerkti į amžiną prapultį. Tokių žmonių sielos eina į skaistyklą, kurioje turi atsilyginti Dievo teisingumui už savo nuodėmes. Skaistyklos esimą mums apreiškė patsai Dievas. Judas Makabiejus, baigęs su priešais karą, kuriame buvo žuvusi pusė jo kariuomenės, surinko dvylika tūkstančių sidabrinių ir nusiuntė į Jeruzalę, kad būtų atliktos maldos ir aukos už mirusiųjų vėles.

Mūsų išganytojas š. Evangelijoje sako,

kad kai kurios nuodėmės nėra atleidžiamos nei šiame, nei aname pasaulyje. Tat reiškia, kad tūlos nuodėmės bus atleistos ateinančiame pasauly. Ir šis nuodėmių atleidimas negali būti įvykdytas nei danguje, nei pragare. Jos atleidžiamos skaistykloje. Š. Bažnyčios daktarai mus taipogi moko šios tiesos. „Aš žinau, sako š. Gregorijus, kad yra nuodėmės, kurios turės būti išpirktos skaistyklos liepsnomis".

Antrame šimtmetyje šių tiesų mokė Tertulijonas; trečiame š. Kiprijonas. Vėliau š. Ambroziejus, š. Augustinas, š. Jonas Krizostomas. Žodžiu, visi Bažnyčios tėvai. Mūsų maldaknygėse visuomet yra maldų už mirusius. Tas maldas kalba ne vien tiktai katalikai, bet ir atskalūnai. Straffordo kunigaikštienė kartą kalbėjo su Amiens'o vyskupu de la Mothe, kuris įrodinėjo jai protestantų atskalos klaidas. Ji būtų sutikusi priimti katalikų tikėjimą, bet abejojo dėl š. Mišių aukos bei skaistyklos. Vyskupas de la Mothe jai tarė: „Tamsta, jūs pasipažįstate su Londono protestantų vyskupu. Jeigu jisai gali man įrodyti, kad š. Augustinas nelaikė šv. Mišių už mirusius, ypač už savo motinos vėlę, galite jam pasakyti, kad prižadu tapti protestantu". Kunigaikštienė tuoj parašė laišką į Londoną, bet protestantų vyskupas nesutiko duoti atsakymo. Tuomet kunigaikštie-

nė pamatė savo klaidas ir priėmė katalikų tikėjimą.

Protas šią tiesą patvirtina. Dievas negali mūs pasmerkti nei visiškai atpalaiduoti nuo kasdieninių nusidėjimų. Stabmeldžiai, kaip jų poetai tvirtina, patys tikėjo į tam tikrą kančių vietą, kurioje kentėdamos vėlės ruošiasi į amžiną laimę. Net ir dabar laukinių tautų yra ruošiamos pamaldos už mirusiųjų vėles. Žmogaus protas ir tautų tikėjimas sutinka su š. Bažnyčios mokslu, kuris yra gyvas Dievo žodis ir aiškiai mums parodo, kad skaistykla yra.

Mes turime gelbėti tas vėles, kurios kenčia skaistykloje. Dievas myli tas sielas, kurios kada nors šlovins Jį danguje. Meilė uždeda ant mūsų pareigą gelbėti artimą. Ši pareiga yra gyvesnė, kai mūsų artimas nelaimingesnis ir mūsų patarnavimas turi didesnės vertės. Vargšės sielos skaistykloje yra mūsų artimai. Jų kentėjimai kuo skaudžiausi. Jos atskirtos nuo Dievo ir paskandintos liepsnose. Visa jų viltis — dangiškoji laimė. Ir tos sielos yra greičiausiai mūsų artimųjų, giminių. Kaip mes galime jas užmiršti? Jeigu mes jas užmirštume, taptume patys sau priešais, nes tenelaukia teisme pasigailėjimo tas, kuris pats nebuvo gailestingas. Kiek sielų mes išgelbėsime iš skaistyklos ugnies, tiek įsigysime užtarytojų pas dangiškąjį Tėvą.

Mes galime joms padėti visokiais būdais. Tikriausia pagalba yra malda, ypač su atlaidais, kaip štai: atsišaukimas „Jėzau, mano meile!“, kurį dažnai galima dieną kartoti; maldelė „Šitai aš, geras ir saldžiausias Jėzau!“ kalbama prie kryžiaus po Komunijos; šeši poteriai į Nekaltą Prasidėjimą; kryžiaus keliai, šv. Mišių Auka, rožančius, išmalda, pasninkas ir t.t.

Išmalda yra vienas kilniausių būdų sieloms vaduoti. Toliau, geri darbai, kaip štai: alkaną pavalgydinti, nuplyšusį pridengti, ligonį aplankyti, paguosti nuskriaustą, pamokyti tikėjimo tiesų bemokslį, pagelbėti draugijas, platinti katalikiškas knygas bei laikraščius, šelpti katalikiškas mokyklas ir t.t.

Mes galime padėti skaistyklos sieloms, aukodami savo gyvenimo vargus, nelaimes, sutikdami su švenč. Dievo valia, užsiduodami sau iš laisvo noro atgailą, kaip pasninką, blaivybę, marinimą akių, ausų, liežuvio. Ypač galime daug pagelbėti, užpirkdami už jas šventų Mišių Auką, kuri praneša visus gerus darbus.

Piktųjų pasmerkimas.

Kiekvienoje pasaulio šalyj, senovėje ir dabar tarp apšviestųjų ir laukinių žmonių, visur randame neabejojamą piktųjų pasmerkimą, kuris yra visų tikėjimų pamatas. Kiekvienas supranta, kad nusikaltėliai bus nubausti už savo nuodėmes. Dievas taip giliai įskiepijo šią tiesą į žmogaus protą, kad stabmeldystė nesugebėjo jos išrauti. Negalima šia tiesa abejoti, neišsižadant sąžinės bei proto.

Kai darome bloga, sąžinė perspėja mus ir smerkia. Išsigąstame patys savęs. Mes galime užmigdyti savo sąžinę, bet ji pabunda, kai artinasi mirtis. Ir ko, rodos, reiktų bijoti? Mūs piktadarybių gal niekas nematė? Gal jas matė tik į mus panašūs savo darbais žmonės? Deja! Yra Dieviškas teisingumas, kuris laukia kaltininko ir kuris jį nuteis pagal jo darbus. Jeigu nebūtų pragaro, sąžinės baimės negalima būtų išaiškinti.

Protas mums rodo, kad, jei tėvas neapdovanotų savo paklusnių ir darbščių vaikų arba nenubaustų tinginių ir ištvirkėlių, sunaikintų šeimą. Jei valstybės valdovas nesmerktų galvažudžių bei vagių, nebūtų vertas savo garbės. Yra daug teisingų tėvų, kurie moka savo vaikus pataisyti bei pabausti. Yra valdininkų, kurie

sumažina ar visai sustabdo piktadarybes. Kas juos spiria prie to teisingumo? Dievas. Argi Dievas neturi tai visa, ką suteikė savo kūriniams? Ir štai kai kas atsisakė pripažinti Jam tą teisingumą, kurio turi net žmonės. Piktadariai įsivaizduoja Dievą pagal savo pamėgimą. Jie nori matyti Jį gerą, bet neperviršteisingą. Teneužsivilia vargdieniai! Dievas yra Būtybė, turinti aukščiausią laipsnį visų tobulybių. Jo gailestingumas beribis, bet ir teisingumas taip pat beribis. Dievas nebūtų teisingas, jei po mirties Jis apdovanotų visus lygiai, kurie piktažodžiavo prieš Jį ir kurie Jį mylėjo bei šlovino. Jeigu Jisai taip elgtųsi, nebūtų toliau Dievas. Nusidėjėlis galėtų Dievą pajuokti: „Tavo teisės labai gražios, bet aš galiu jas mindžioti kojomis, nes Tu vis tiek neįstengsi manęs nubausti!“ Nebūtų jokios dorybės. Kas vengtų pikto, jei jo niekas nebaustų? Kas gyventų dorybėje, jei nelauktų iš jos jokio gero?

Ar yra kas bloga, jei Dievas pasmerkia nusidėjėlius? Anaiptol! Būtų bloga, kad Dievas nusikaltėlių nebaustų. Ūkininkas žino, kad neužtenka sėti grūdus į neapdirbtą dirvą. Argi Dievas pasitenkintų vien blogais grūdais? Argi Jisai nesistengtų išnaikinti bloga? — Naikinant blogas žoles, galima pakenkti javams.

Dievo teisingumas reikalauja, kad bloga ne

tiktai būtų nubausta, bet kad būtų nubausta teisingai, pagal kaltės didumą. Jeigu žmogus užgautų elgetą, kuris jam nepadarė nieko pikto, būtų vertas bausmės. Jeigu kareivis įžeistų karininką, nukęstų kur kas skaudžiau. Jeigu kas užgautų aukštą valdininką, neišvengtų didės bausmės. Ką galima pasakyti apie nuodėmę, kuria užgauname savo Aukščiausią Gera? Nuodėmė turi savyje begalinės blogybės. Tokiu būdu nusidėjėlis turi gauti bausmę, lygią žmogaus sielos brangumui.

Kančios turės trukti, kol bausmė už nuodėmę bus atlyginta. Žuvusios sielos jau neatgailoja; jos piktžodžiauja prieš Dievą kiekvienoje valandoje. Nekalbėkime panašiai į piktadarius, kurie sako: „Kaip gali valandėlės pamėgimas būti nubaustas amžina prapultimi?“ Kas sapnavo apie bausmių ištarmes bei nuodėmių ilgumą? Bausmė bus matuojama ne nuodėmės ilgumu, bet jos sunkumu. Jeigu būtų priešingai, tai tas, kuris nukirto kaimyno medį per dvi valandas, būtų smarkiau nubaustas už galvažudį, kurs nužudė žmogų viename akimirksnyj.

„Dievas yra geras!“ sako nusidėjėlis. Taip, žinoma! Ir dar geresnis, negu nusidėjėlis gali suprasti ar įsivaizduoti. Ir štai dėl ko Jisai nekenčia blogo. Vieną kartą Karilajaus draugas pradėjo jį girti vienam spartiečiui: „Jis labai

geras, nes dovanoja visiems piktadariams". — „Kaip gi jisai gali būti geras, atsakė spartietis, jei jisai pakenčia piktadarius?" Dievo gerumas yra tobulas, ir Jisai tobulai neapkenčia nuodėmės. Dievas yra pilna Būtybė. Jisai tobulai geras ir tobulai teisingas. Vieną kartą išsireiškė laisvamanis, kad „Dievas jo nesutvėrė, idant paskandintų". Žinoma, ne! Dievas mus sutvėrė, kad mes Jį mylėtume ir Jam tarnautume. Ir tie, kurie Jo nemyli, neatsižvelgiant į tą meilę, kurią Išganytojas parodė savo kančios bei mirties valandoje, bus paskandinti amžinoje pragaro ugnyje. Jisai mus nestumia nuo savęs, tiktai mes patys išsirenkame sau pragarą, išsižadėdami Dievo savo blogais pasielgimais.

Šių tiesų, kurias protas bei sąžinė aiškiai supranta, mus moko š. Bažnyčia šiais žodžiais: „Kurie darys bloga, bus nubausti amžina ugnimi". Pats Išganytojas, kaip mums sako Evangelija, tars nedorėliams: „Eikite šalin nuo manęs, prakeiktieji, į amžinąją ugnį, kuri priruošta velniui ir jo angelams" (Mat. 25, 41). Šiuose žodžiuose yra pilnas pragaro apreiškimas. Nusidėjėlis nusprendžia gyventi be Dievo, nes kiekviena sunkesnė nuodėmė pašalina Dievą iš nusidėjėlio širdies. Bet nusidėjėlis savo aklumu nemato šio pašalinimo. Jisai panašus į kūdikį-našlaitį, kuris, matydamas têvo laidojimo apeigas ir

girdėdamas už jo vėlę giedamas giesmes, džiaugiasi ir linksminasi, nesuprasdamas savo vargingumo. Bet nedorėlis nesupranta, kad Dievas yra visas jo turtas, kad, prarasdamas Dievą, jisai praranda viską, kad praranda Aukščiausią Gėrį vienu kartu. Tai supras po mirties, bet bus per vėlu: amžinai mirusiam nėra Dievo pasigailėjimo.

Dėl menkų sutvėrimų nusidėjėlis išsižada Dievo. Tie sutvėrimai, kuriuos jisai per daug mylėjo, jį kankins. Malonumai, kuriais gyvenime džiaugėsi, virs sopuliais. Žuvusi siela tuoj po savo mirties paskęsta amžinoje ugnyje ir po paskutinio teismo, susivienijusi su kūnu, kentės pragaro kančias per amžius.

Jo akys, su pamėgimu žiūrėjusios į savo blogus palinkimus, bus kankinamos dūmais, tamsybe ir prakeiktųjų kančiomis. Ausys, kurios klausėsi nuodėmingų kalbų, bus plėšomos ugnies liepsnomis, piktažodžiavimais ir dantų griežimu. Vėlės, kurios mėgo malonius tepalų kvapus, sotinsis vien sieros bei dervos smarve. Gerklė, perpildyta godulyste ir girtuokliavimais, bus maitinama vien ugnies liepsnomis. Tos rankos, buvusios nuodėmingų darbų įrankiais, bei kojos, vaikščiojusios biauriose nuodėmėse, ilsėsis degančiose žarijose.

Atskalūnų vadas Martynas Liuteris vieną

vakarą, žaisdamas pas ugnį, ištiesė į liepsnas savo ranką. Moteriškė, jo vadinamoji žmona, sugriebė jo ranką, kad nenusidegintų. Liuteris ją pastūmė ir tarė: „Tu neišmanai. Mums dabar reikia prisipratinti kęsti pragaro ugnį!“ Tepabando ir nusidėjėlis prisiartinti prie ugnies, Jam vieta jau paskirta pragare, jei nedarys atgailos už savo nuodėmes. Ugnis, kuri jo laukia, niekuomet neužges. Gobšas turtuolis, kuris atsisakė Lozoriui duoti nukritusių nuo stalo trupinių, mirė ir liko palaidotas pragare. Š. Evangelija sako, kad turtuolis, pamatęs linksmą Lozorių Abraomo prieglobsty, šaukė: „Tėve Abraomai, pasiųsk Lozorių, kad jis, pavilgęs savo nykštį vandenyje, atgaivintų mano liežuvį, nes aš esu kankinamas šiose liepsnose!“

Galingasai Dieve! Smarkūs tavo teismai aštriai nubaus žmoniją. Kas bus su tais, kurie Tavęs nepažįsta? Apšviesk jų protą, užtemdytą blogų palinkimų. Palytėk jų širdis, kad likusį savo gyvenimą pašvęstų Tavo tarnybai, kad tikros atgailos vaisiais uždarytų sau pragaro vartus ir užsitarnautų dangiškąją laimę.

Išganymas.

Kai išaiškintos mūsų tikėjimo tiesos — sielos nemirtingumas, dangaus amžinybė, amžinas nuo Dievo atsiskyrimas — kiekvienas aiškiai supranta išganymo svarbą. Š. Pranciškus Asyžietis, apleisdamas pasaulį, apsigyveno ant Alverno kalno viršūnės. Čia jis iš medžių šakų pasistatė lūšną, įsivaizduodamas viršuj savęs dangų, apačioj pragarą ir savo sielą, kabančią tarp dviejų erdvių. Šventasis čia apsigyveno, norėdamas greičiau užsitarnauti amžiną dangaus laimę, kur galėtų šlovinti Dievą ir išvengti pragaro kančių, kur bus verksmas ir dantų griežimas per amžius.

Mes irgi viršuj savęs turime dangų, apačioj pragarą. Mūsų siela irgi kabo tarp dviejų erdvių: laimės ir prapulties. Mūsų siela, kuri yra pasaulio kūrinių gražiausia, kuri tokia brangia kaina Jėzaus Kristaus krauju yra pirkta, turi pati viena pasirinkti: arba amžiną laimę danguje, arba amžinas kančias pragare.

Dievas — beribė Išmintis. Jis atlygina pagal vertę. Todėl mūsų sielai svarbiausias klausimas: kokio užmokesčio ji gali tikėtis už savo darbus?

Neatkreipti atidos į šį klausimą būtų labai neprotinga. Kiekvienas pavadintų tą žmogų

neišmanėliu, kuris, lošdamas iš 50 skatikų, pamatęs, kad užsidegė jo namai vertės 10000 muštinių, ramiai sau žaistų, norėdamas išlošti keliolika skatikų. Mes gailimės Ezavo, kuris savo pirmenybę pavedė broliui už vieną lėkštę košės. Kai jisai pažino savo klaidą, apsiverkė graudžiomis ašaromis. Argi tai neatsitinka kiekvieną dieną su tais, kurie, užimti šio pasaulio reikalais, užmiršta apie sielos išganymą? Jie uoliai rūpinasi kasdieniniais reikalais, iš kurių turėtų didesnio pelno; rūpinasi savo šeima, sveikata, turtais, vaikų ateitimi. O sielos išganymu tik retkarčiais arba ir visai nebesirūpina.

Išganymas yra vienintelis reikalas, kuris kiekvienam privalėtų rūpėti pirmoje eilėje. Žmogus gali apsieiti be poilsio, bet niekuomet be Dievo ar dangaus. Ką reiškia tam, kuris numirė prieš dvidešimt metų, kad buvo vargdienis visų persekiojamas, paniekintas, kentėjo šaltį ir badą, jei šiandien linksminasi su Dievu danguje? Jisai šlovina Dievą už šio gyvenimo vargus bei kentėjimus. Ką padės turtuoliui, kuris buvo laimingas čia ant žemės, turėjo daug draugų, buvo jų mylimas, gerbiamas, turėjo pasisekimo savo užsiėmimuose, pilnas visokių gerybių, jei po savo mirties kentės amžinai? „Nes ką padeda žmogui, jei jis laimėtų visą pasaulį, savo gi sielai kęstų nuostolį?“ (Mat. 16, 26).

Kai š. Pranciškus Ksaveras lankė Paryžiaus universitetą, jisai svajojo vien apie pasaulio garbę. Vieną kartą jisai sutiko šv. Ignacą Loyolą, kuris taipogi buvo aukštos ispanų giminės ir lankė tą patį universitetą. Juodu susipažino. Šv. Ignacas buvo aukštos doros vyras ir šventai gyveno. Dažnai jisai kalbėdavo savo naujam draugui: „Ką padeda žmogui, jei jis ir visą pasaulį laimėtų?...“ Iš pradžių šv. Pranciškus nekreipė dėmesio. Bet, kai šv. Ignacas kiekvienoje valandoje juos kartodavo, jaunikaitis susimąstė. Gerai apmąstęs savo siekinius, šv. Pranciškus pamatė, kad jisai vaikosi pasaulio dūmus. Tad paniekino žmonių šlovę, išsižadėjo turtų, puikiausios savo ateities ir tapo kunigu misijonorium. Kas nežino šio šventojo darbų Kristaus vynuogyne! Šventasis iškeliavo į Indiją ir atvertė prie Kristaus 50 valstybių. Kokie kilnūs šie žodžiai: „Nes ką padeda žmogui, jei jis visą pasaulį laimėtų, savo gi sielai kęstų nuostolį!“ Neužmirškime šių žodžių niekuomet!

Neatsidėkime ant ko kito, kad atliktų už mus šį svarbų mūsų sielos išganymo darbą. Žmonių piktadarybės nepražudys mūs, jei mes nebūsime jų priežastimi. Nei mūsų tėvų, nei draugų dorybės mums nepagelbės, jei mes patys jų savy neugdysime. Sielos išganymo reikale niekas negali užimti mūsų vietos, niekas negelbės,

nei šventieji, nei švenč. Dievo Motina, nei patsai Dievas. „Kiekvienas turime nešti savo jungą“; kiekvienas, ką pasėjo, tai piaus!

Tą darbą atidėlioti yra tai pat, ką jį kitam pavesti. Dievas mums davė laiko mūsų sielai išganyti. Kiekviena mūsų gyvenimo valandėlė privalo būti panaudota šiam tikslui. Mūsų šventumas yra Dievo valia. Jeigu nesirūpiname ištisą gyvenimą sielos išganymu, suvartojame blogam savo kūdikystę, jaunystę ir visą gyvenimą. Argi galima apsileisti tokiame svarbiame reikale? Jeigu pasitaiko proga įgyti didelius turtus arba nelaimė juos prarasti, ar mes atidėliojame tuos reikalus nors valandėlei? Ar mes laukiame rytojaus ištraukti degantį rąstą iš mūsų kluono ar svirno? Ar rytojus mums užtikrintas?

Ar Dievas pailgins mūsų gyvenimą, kurį aikvojame? Jisai prižada atgailojančiam nusidėjėliui pasigailėjimo, bet ne laiko atgailoti. Jei Jisai būtų prižadėjęs laiko atgailoti, tai žmogaus gyvenimo begaliniai reikalai bei rūpesčiai būtų išdildę jį iš atminties. Reikia pastebėti, kad žmogus, juo ilgiau gyveno užmiršęs Dievą, juo sunkiau grįžta prie Dievo. Mūsų blogi palinkimai, jei su jais nekovojame, įleidžia šaknis į mūsų sielą. Žmogaus protas aptemsta, lieka tarsi miglomis užklotas ir ilgainiui visiškai už-

miršta apie sielos išganymą. Žmogaus valia, jaunystėje buvusi nepalaužiama, po metų, kitų sužievėja. Kasdieniniai reikalai parvergia jį visą. Dievo malonė, dažnai atstumiama, visiškai jį apleidžia. Kokie nelaimingi yra tie, kurie savo išganymo darbą atideda iki rytojaus!

Kai š. Tėvas Pius IV gulėjo mirties patale, š. Karolius Boromėjus prisiartino prie jo lovos ir, puolęs ant kelių, pro ašaras tarė: „Š. Tėve, jūs man niekuomet nieko neatsakėte, ko tiktai meldžiau. Šiandien aš noriu jus melsti dar didesnės malonės už visas jau man suteiktas". — „Sakyk, mano sūnau, aš tau padarysiu viską". — „Š. Tėve, atėjo valanda, kada jums reiks pasirodyti prieš Dievą. Meldžiu jus, atidėkite į šalį visus kitus, kad ir švenčiausius, reikalus!". Pius IV suprato šventojo mintį, tuoj atmetė nuo savęs visus rūpesčius ir pradėjo rengtis prie šventos mirties. Tie, kurie skaitote šias eilutes, sekite to š. Tėvo pavyzdžiu, nesiduokite velniui suvedžioti. Šitas mūsų išganymo priešas grūdžia į pragarą nelaimingas aukas ir stengiasi žmones atitraukti nuo savo sielos reikalų, įtikinėdamas, kad vėliau turėsią laiko pasirūpinti. Nepasiduokite savo priešui! Atsižadėti savo nusidėjimų bei į juos traukiančių progų, laikykitės įsakymų, melskitės ir daryki-

te gerų darbų, nes tik jais užsitarnausite amžiną laimę.

Pabaiga.

Šiuose keliuose lapuose išdėstėme svarbesniąsias tiesas, kurias mums apreiškė atėjęs Išganytojas, ir kurių mus moko š. Bažnyčia. Čia randame viską, ką kiekvienas katalikas turi žinoti ir tikėti. Mes pažįstame Dievą, Jo Esmę bei Didybę, pasaulį ir jo pradžią, žmogų ir jo gyvenimą šiame ir ateinančiame pasaulyje. Šis mokslas neaptemdo mūsų proto. Priešingai, protas aiškiai mato ir pažįsta visas tiesas, o kurių nesupranta, tikėjimas jam išaiškina ir patvirtina, jog „yra negalima, kad Dievas meluotų".

Ko mūs protas niekuomet nepasiektų, tikėjimas mums apreiškia. Aiškus daiktas, kad Dievas daugiau žino už žmogų ir, žinoma, Jisai turi teisę mus mokyti. Kaip tatai gera, kad pats Dievas mus moko! Jei tikėjimas mus mokytų vien to, ką mes patys galime suvokti, jis nebūtų dieviškas. Tie, kurie nepasitikėdami stebisi tikėjimo paslaptimis, nežino, kad net šioje žemėje, kurią mes mindžiojame kojomis, yra daug ir labai gilių paslapčių. „Mokslininke, tarė vienas filosofas, išaiškink man žolelės esmę, aš tau išaiškinsiu Dievo paslaptis!". Jei kiekviename žingsny susiduriame su daug mums ne-

suprantamų dalykų, tai ką bekalbėti apie antprigimtinius daiktus? Kokios paslaptys turi būti Dievuje, kuris viską taip gerai surėdė! Jei Dievas būtų mums neapreiškęs, ar mes būtume suspratę tuos visus gamtos stebuklus? Be abejo, ne! Dievas mums apreiškė dalykus, kurie yra aukštesni už mūsų protą, bet ne kurie priešinasi mūsų protui. Tiesa yra klaidos priešas, o ne tiesos. Tikėjimo tiesos papildo ir sustiprina proto tiesas.

Galingi š. Bažnyčios daktarų protai: š. Augustino, š. Jeronimo, š. Tomo Akviniečio ir daugelio kitų, kurie savo išmintimi stebina pasaulį, šiose tikėjimo tiesose nieko nerado priešingo, bet, atvirkščiai, rado jas esant kilnias ir vertas To Dievo, kuris mums jas apreiškė. Tad mylėkime tą šventą mokslą! Įsigilinkime į jį visa širdimi bei protu. Vieną dieną pamatysime pilnoje šviesoje tą amžiną Tiesą, į kurią čia žemėje tikėjome. Tikėjimas mus veda prie Dievo, o Jo malonė — į garbę.

D. D. G.

TURINYS.

Š. Kazimiero Draugijos leidiniai.

Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės Sielos Istorija, jos pačios parašyta. Vertė J. Talmantas. 296+VIII psl., 8 litai.

Mūsų laikų stigmatizuotoji, arba Konnersreito Teresė. Parašė vysk. S. Waitz. Vertė V. Kamantauskas. 48 psl. 70 cnt.

Apsigynimo ginklas kovoje su tikėjimo priešais. Parašė kun. P. Nilkes S. J. Vertė kun. K. Sirūnas. 348 p. 7 lit.

Ligonių Prietelis. Parašė D. Pocius, papildė kun. A. Sabaliauskas. 214 psl. 3 lit.

Malda. Parašė vysk. Pelčaras. Vertė F. Šimonis, redagavo kun. M. Vaitkus. 72 psl. 1 lit.

Spiritizmo dvasios. Parašė J. Godfrey Raupert. Vertė J. Mačernis. 96 psl. 2 lit. 50 cnt.

Filiotėja. Parašė vysk. Pranciškus Salezietis. Vertė kun. Bikinas. 2 leidimą redagavo kun. M. Vaitkus. 317+V psl. 3 lit.

Dvasiški mąstymai. Parašė kun. Šenjonas. Vertė kun. M. Vaitkus. 300 psl. 4 lit. 30 cnt.

Trumpa Bažnyčios Istorija, pradžios mokyklai. Parašė D. Venckus. 2 leidimas. Su paveikslais. 70 psl. 1 lit. 50 cnt.

Liturgika, vadovėlis pradžios mokyklai, su daugybe paveikslėlių. Parašė kun. J. Marcinkus. 37 psl. 1 lit.

Š. Naujojo Įstatymo Istorija. Parašė vysk. Paltarokas. 114 psl. 2 lit.

Broliai Jangai. Apysaka. Parašė J. Špilmanas S. J. 64 psl. 1 lit.

Čikvilų Devintinės. Apysaka. Parašė J. Špilmanas S. J. 79 psl. 1 lit.

Su Magelanu aplink pasaulį. Apysaka. Parašė Huonder S. J. 61 psl. 1 lit.

Atala. Apysaka. Parašė Šatobrianas. Vertė Juozas Jasinevičius. 86 psl. 1 lit. 20 cnt.

KAUNAS, ROTUŠĖS AIKŠTĖ Nr. 6.

Kaina lt. 1.70